

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 30.

Plymouth, Pa., d. 23 Liepos (July) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainą adresą
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norėsių pamatyti mūsų
aikeštyj siunčiame vieną numerį
dyki. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku'

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Paeksztyt & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku" executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

For Particulars in all modern languages.

Vienybe Lietuvniku'

Išveina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkėjimais: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

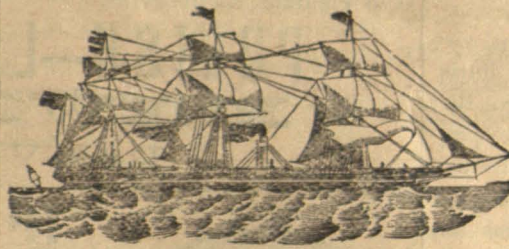
Pilnais kitais nesistancija, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gramotose
ant szito antraazo:

J. J. Paeksztyt & CO.

224 East Main Str.,
Plymouth. Pa.

Dudas ir Romanaukas!

Naiva Lietuviška Kar: ziama N. W. Cor. S.
2nd Ir Carpenter str. Philadelphia Pa.
Užlaikom ko puikiausius gorimns, szalta Ali.
Dektine, Vyna, ir Havanos cigaros, prietam yra
visoki uzkanđzial ant stalo per visa diena. Kiek-
vienas užėjas randa czia szirdinga priemima, to-
dy

Neikite pas svetimą, bet pas
V. G. Sava
„Saloon" 13 S. Canal street,
WILKES-BARRE, PA.
Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.
Czia gausi pigiausias laivakortes ir
pigiai nusiqi pinigus i visas svieto
dalis.

Garsingas akuszieris

ir Specialistas
moterų ir vaikų ligose,
DR. S. E. FEINBERG,
pagarsėjęs jau nuo 15 metų
mūsų mieste, nuo 1 Lie-
pos maino savo vietą.
Szimty-szintai ligėnių atras jo na-
muose, tamtyczia įtaisytoje labora-
torijoje.

437 Adams Ave.
Vine st. kertė,

prieszais vokiszkaja b-žnyczia, kap
ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.
DR. FEINBERG YPATINGAI
.....GYDO.....

Ausų, nosies ir akių ligas,
Vaikų ligas,

Teipgi moterų negales,
ypacz prigulinczias prie akuszierijos
(gimdyvių negales).

Isztyrinėtia akis tiems, kurie reikalania
akiniu (akulioriu).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien
nuo 10 val. isz ryto, paskui
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

Kas negalėtu pats atsilankyti pas
jį, tegul apraszo savo nedagalėjimus,
o gaus ant jų pėdų tikrą rodą.

Dr. S. E. Feinberg,
437 Adams Ave., Scranton, Pa.

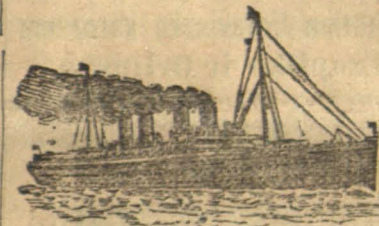
Pas dr. Feinberg'ą yra abu tele-
fenu, kuriais galima pakviesti jį pas
ligonius isz kiekvienos vietos.

Didele krautuve
IR KARUZTAMA

Kas nori gero tavro gauti ir ska-
naus gėrymo ragauti, tegul atsilanko
pas **Joną Žukaucką**

Plymouth, Pa.

Telefonas 369 — 2 S. S.
P. V. Obiecunas,
1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų Irsiun-
cziu pinigus i visas dalis svieto Doviernastis
(pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdžia. Izmainau visokius pinigus ant
amerikoniszku ir t. t. Darau apėgėjimms nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalktų. Jeigu
kurį atkellavusį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szauklasi prie manęs, o aez jį izlinciososiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o br-
vite užganėdinti.

RECEPTAI.

Kožnoi geroi aptekėje gaus ge-
ras-tikras gyd. oles, jeigu turėsi
gerą receptą. Mes parduo-
dame receptus gydymui vi-
sokių ligų ir kitokius para-
szytus geriansių daktarų
svieto. Paraszų alezkiat ti-
kra varda ligos anglezkoj
arba lotyviszkoj kalboje
resztą raszyk Lietuvi-
zka: kiek turi metų ligo-
nis, vyras ar moteris? su-
tuom rasztu atsiusk mu-
mis vieną dolerį, o apte-
rėsi receptą. Norėdama
apie ką pasiklausti, at-
siusk marke už 2c. dėl
atsakymo.

Adrisuok sziteip:

GLOBE FORMULA CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmcgintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausie gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu **Rheumatiszku**
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia
Gabrio J. Miliaus,

Užlaiko kasdien szviežią mėšą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt

yra reikslinga žmogui dėl maisto ir
už pgesę prekę nei kaip pas kitus
visi pas **G. J. Miliu,**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

Daktarka.
Johanna Želviene.

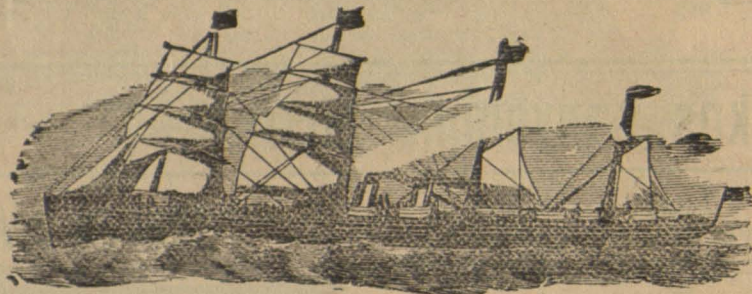
Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulycziu. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nu 7 iki 9 ryto,
nu 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nu 6 iki 8 vakaro.

Priima i savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teit-ia joms pagelbą ir gerą prieziura,

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str. New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dudu jums zinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greiciausiu laivu uz pigiausia preke. Esu uzvirtintu agentu ant liniju North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigus, kurius jusu prieteliai gauna i 15 dienu. Musu kantoruje galite susizneketi lietuviszkai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su koznu apsiejome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Amerikoje ir Europoje.

Duodam zinoti kad mes priimam pinigus i deponita bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metu. Procenta tik ta mokam nuo 50 doleriu ir viszaus, ale kad buva padeti ne maziu kaip 6 menesius. Padeti ir izimti gali kozna diena nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szveziu pavasarinu czevryku vyriskiu, moteriskiu ir vaikiu, viel yra Junijos darbo, parduodame uz visai pigu preke. Tel. po-zi czevrykus dirbame ir ant apstefelvimo. Ateik ir pamogink o busi uzganadintas.

Pirmutine lietuviszka karczema Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
Uztaikome geriausia alu, degtine ir cigarus, ir teipgi suteikiame draugiską rodą visokiuose reikaluose.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos uz rupestinga, teisinga ir artistiską isdirbima.

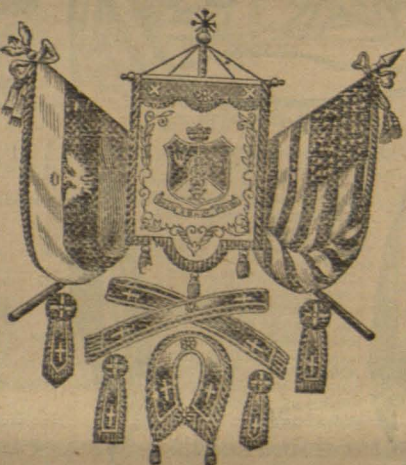

KARUNU, SZARPU,
KUKARDU, ROZETU,
BERLU, MARSZALKINIU LAZDU ir tt.

Turiu uz garbe apreiksiti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystems, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminetus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metu uzsiimdama isdirbimais igijau geriause praktike ir del to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV. CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAYCHAS** Suvienytose Valstijose - Sziaurine Amerikos, kuriame isdirba geriause ALU PORTERU ir ELIU.

Nes yra daromas isz grynų javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geriant truputi uzsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nera jokių primaiszytu kvarbu nepronzyku.

Todelgi perkantieje ir pardavejai (karcziamnikai) visados reikalaukite Lietuviszko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelspiste savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

Offices: 313 Bedford Ave. Broadway & South 8-th st.

Geriause gyduole ant sudrutinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkima plauku trumpam laikia vietoj szpuolusiu atauga nauji plaukai; i raszalira visoki necista sistema kaip tai: pleiskanas, dederines, niezus papukus ir stabdo galvos skaudėjima. Jeigu uz emijote savo plauku slinkima, umai atsiszaukitia o gazsytai pagalba ant sulaikymo trumpam laikia. Kurie vartojo ant sa o galvu plyku ir persitikirino, kad uzle plaukai ir paliudyjima duoda i visą "Publika".

[Temykite: kad sziu gyduoliu negalima gaut kitur, tik isz mus firmos siuncziam.]

Norinti gauti visą rodą, aprasyk padėjima savo plauku: kokia piezastis yra. Rodą ir visus informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDTZA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 coliu plochio, 24 coliu augszczio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybes“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musu uzsi-tarnavusio tautiechio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenima truse ant naudos savo tautieciu ir tenvynes.

Apszvieta ir Mokslas uz pigiause preke.

Biblija arba Raszas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas (rukas, puikiam apdare \$5.00
Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiam apdare \$1.00
Budais Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00
Lietuviszkas laikraszis, nedeli nis, ant pusis meto \$1.00
Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabar tes atiduodu ta visą draugia kaip yra augszcziaus mineta, tiktai uz \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikraszis ant pusis meto duodu viena isz szitu triju: 1 Vienybe Lietuvniku, 2 Lietuva Koznas pirkejas szios mano ofertos, turi tiesa pasiekirti sau viena isz augszcziaus minetu laikraszciu ir sykiu su steliunku tur daveszt man laikraszcio varda.

Kas nenori arba negali atsiusti pilnos sumos pinigų y. \$5.00 sykiu su steliunku tas tegul stunczia \$1.00, bet nemazias, o kitus \$4.00 damoke ant expreso prildamas pirkini. O jeigu kas nezisitenka iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su drangu per pusę, o abudu dziangais pael nandoje isz szite s mato ofertos.

Lietuviai, nandokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padariau tiktai vien dziel ju su labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siesti per Money Order, arba registravotai gramotai. Adresuokite sziteip: M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich

„Vienybes“ redakcija telephonos (PEOPLE'S telephone) 7145.

PERŽVALGA.

— Angliški laikraščiai, kurie mažai izmano, kas de da-i Rusijoje po caro valdžia, buvo pranesę, buk caras su-szaukęs rodą isz mokslinczių, literatų ir szejp prakilnesnių ypatų. idant drauge su jais apsvarstyti, koku budu įvesti Rusijoje „geresni“ davadą. Žinoma, įvykus gerai permainai, ir Lietuva iszsigelbėtų isz to padėjimo, kuris sziądien jau stacziai neatkeliamas. Bet kas-gi pasirodė? Teisybė, caras pasiszaukė tulą skaitlių ypatų ant rodos, bet — juokai sakyti! Isz londoniszkie „Daily Express“ dasižinome, kad „prakilniausiai“ isz paszauktųjų yra: kunigaiksztis Mesz-czer-kij („Grazdanin'o“ redak-torius), V. Komarov („Sviet'o“ redaktorius), Gringmut („Mo-skovskija Viedomosti“ redak-torius) — visi tris arsziausi tamsybės ir prispaudimo apa-sztalai, visi tris atzagareivys-tės stulpai, visi tris netikri pranaszai (kaip rusai sako: „apostoly mrakobiesija“). visi žmonijos, net rusiszko savo „mužko“, nevydonai; kiti isz paminėtų „Expres'e“ „isz rinktųjų“ vargiai kuo geresni: kun. Viazem-kij, Mooromsky (Muromcev?), Avdiejev.

Jei caras — tas komedijan-tas ant sosto — paves sudava-dyjimą „reformų“ tokioms ypatoms, tai revoliucija Lietu-voje ir visur Rusijoje neisz-vegtina. Sumiszimai tų ir dabar virte verda, o toks caro monyjimas tik priartjis galą despotizmo vieszpatavimui. Caras kalba apie „lyberalisz-kas“ reformas, o 10 (23) bir-želio 1902 m. jis apszaukė re-skriptą, kuriame apszvietimo ministru liepia „reformuoti“ visas mckslavietes tokiu budu: religijos dvasioje (tai yra: tamsybėje), atsidavime caro sostui (tai yra: vergystėje) ir „tėvynei“ (kokia caro tėvy-nė?); bet ypatingai įsako pra-

tinti ir versti jaunumėnę prie *drausmės* (saldotiszkos discip-linos) ir prie esanczios *tvarkos* (despotizmo).

— Jau nuo senesnio laiko tuli Europos ir Amerikos laik-raščiai (pirmutinis Viedniaus „Arbeiter Zeitung“) padavi-nėjo pasibaisėtiną žinią isz Liepojaus. Laukdami aiszkes-nio patvirtinimo, vengėme pa-duoti ją visuomenei. Bet kad toji žinia nuolat laikraščzių kartojama ir atszaukimo isz niekur nesulaukė, — tai pave-dame skaitytojams nuspręsti, ką reikia mislyti apie tokius atsitikimus, pagimdytus szven-tosios caro valdzios. Liepo-jaus kalėjimuose ir aresztuose po budelio raktu sėdėjo szim-tas penkiasdeszimts moterų ir merginų (pervis izraelieczyų). suimtų už tai, kad jos buvo dalyvavusios darbininkų pasi-rodyme priesz valdžią. Polici-jantai, valžininkai ir žandarai jas visas su žvėriszka prievar-ta iszgdėdino (sužagė)...

— Vilniuje valdžia užplakė ant smert tulą merginą už tei-singą pasiprieszinimą tai val-džiai.

— Pasirodė nauja knyga: „P. Dawjotas Kur musų isz-ganymas?“ Galima parsikvie-sdinti isz „Vienybės“ iszlei-stuvės už 25 centus. Skaitymo yra 118 puslapių.

— Chicagos spaustuvinin-kas, p. W. Dyniewicz, užmanė iszleisti szesziose knygoše vi-sus Adomo Mickevyczios rasz-tus lenkiszkoje kalboje. Kas isz virszaus užsimokės prenu-meratą, tam parsieis visas ran-kius į \$1,50 (dabar visi Micke-vyczios rasztai kasztuoja \$12). Lietuviszcai iszverstų Micke-vyczios rasztų visai mažai tu-rime, nors visos to poeto-mis-lys skraidydavo apie „Lietuvą-tėvynę!“ Kad ir nenoroms, reikia naudotis lenkiszku isz-leidimu, kuris žada buti pilnas (pagal Leipzigo iszleidimą). Adresas prenumeratai siųsti: „W. Dyniewicz. 532 Noble str., Chicago, Ill.“

Isz Lietuvos.

Maskoliszki skaitymai. Szvékszna, Kauno gub. „Siev. Zap. Slovo“ N. 1126 nuo 14 I — 1902 m. p. D. raszo apie maskoliszkus skaitymus viet-nėje vaikų mokykloje ir mas-koliszkas dainas bei dekliama-cijas, kurias buk labai puikiai (nėr už ką girti!) vaikai atli-kę... Mat, jau ir maskoliszcai vaikai pradeda gudintis kaka-rinę plėszti... Kad tik nepri-mirsztų savųjų, daug tur-but grazesnių už kokią „Bože ca-ria koroni“ dainelių!..

Žmonių, buk, susirinkę bu-vo gana daug, bet daugiausiai buvę miestelėnai. Žinoma jug-kas eis žiurėtų tokių dalykų, jei ne miestelėnai, įpratę vėp-soti!..

P. D. skundžiasi, kad klau-sytojai maž tesiklausę skaity-mų, bet daugiausiai klausę vaikus pasakojant. Sako jis, buk žmonės maž dar tesupran-tą literatiszkąją maskolių kal-bą. Tuotarpu man pacziam teko neseniai buti Szvéksznos apielinkėj ir persitikrinti, jog žmonės ne tik ką nemoka lite-ratiszkosios maskolių kalbos. bet ir szejp-teip pažleberiuo-ti... Ką moka, tą moka — tik keikti isztikrųjų gerai moka maskoliszcai.. Bet tai patai-kys, regis, ne tik žemaicziai bei lietuviai, bet ir kitos tau-tos žmonės. Apskritai, mas-koliszka kalba, kaip žinovai sako, tam tikslui labai tinkan-ti.

Ir užsigėdo žmogus, kad že-maicziai jau mokėtų masko-liszcai ir suprastų kokius tų budelio skaitymus!

Gėda szvékszniszkiams, jei kurs vaikszcziuoja ant tokių maskoliszkių skaitymų; — per juos maskoliai nori jūs kaip — nors arcziaus prisitraukti, kad paskui visai jau galėtų įpai-nioti į popo sijonus. Jug cerk-vė jau tur-but neužilgo bus pas jus! Tai gi sergėkitės ne tik patys skaitymų, bet neleis-

kite tų nė savo vaikų!..

Gėda p. D., kurs nežino sav-vietos ir steigias prisimeilinti maskoliams po maskoliszkus laikra-szczius. — *ir—ir.*

Policijos sauvalė. Senapi-lės pav. Verbų nedėlioje' tris vyresniejie žemsargiai: pavie-tinis, miestinis ir kaiminis, — pa-darė kratą pas Puskelmių kai-mo ukininką J. Brazi (Kvie-tiszkie val.), buk tai jieszko-dami vaito Lelesziaus. Bra-zio tuo kart nebuvo namie. Žemsargiai, radę užrakintas seklyczios duris, atsineszė kirvi ir iszlaužė duris. Czia jie ra-do raktus, su kuriais atsira-kino szėpas, skrynias ir stal-cziukus. Visus popiergalius iszvuostinėjo stalcziuokyje ir niekur nerado vaito Lelesziaus, dagi jieszkojo vaito ir drapa-nų kiszeniuose. Bet viskas liko veltu ir, pasiėmę Brazio szaudyklę, iszvažiavo. Ant rytojaus szaudyklę Braziui su-gražino, nes jis turėjo ant jos bilieta. Kratą darė be vaito ir szaltysziaus, tik su dviem liudininkais, Paczėsa ir Pazė-ra, daržiuinkais ir to paties kaimo. Brazys žada skusti žemsargius už iszplėszimą sek-lyczios. Kuo viskas pasibaigs, pamatysime toliaus.

Tokias kratas darė pas kelis ukininkus Senapilės apygar-dos. *Dagis.*

Dėl pasninkų. Veliuona, (Kauno pav.). Ukininkas Totilas isz Pakrituvio atėjo pelenės nedėlioje prie klebono, kad leistų jo dviem sunum, staigiai susirgusiems plauczių uždegimu, valgyti su pienu, kolei kiek pagerės. Kunigas neleido valgyti su pienu, isz-barė tą ukininką ir iszvarė. Vienog, ukininkas klebono nepaklausė ir duoda vaikams piena gerti. Ar labai baus jį už tai Dievas? *Sziltutis.*

— *Juodaicziai* (filija Eirio-galos par., Kauno pav.). Mu-

sų kunigas pelenės dienoje užsakė visiems žmonėms pasninką per 7 nedėlias. Bet ligoniams ir szejpau negalintiems pasninkauti žadėjo pavelyti ir su pienu valgyti, jeigu ateis prie jo ir atnesz jam rublij. Megino kiti veltui gauti pavelyjimą, bet nemokėjo suminksztinti kunigo szirdies. Kitas, neturėdamas to rubliaus, eina prie Eiriogalos klebono, kurs pinigų neimaš, bet leidžiaš tiktai sykį ant dienos valgyti, ir tai neprivalgyti socziai. Du arba tris sykius ant dienos valgyti esą didelė nuodėmė. Ar tai gali buti teisybė?

Pusdavatké.

(Isz „Ukininko“)

Salantai, Telszių pav. Atsitikimą Erlėnų sodoje, apie kurį „Vienybė“ buvo padavus žinias 28 num., Tilzės „Nauja Lietuviszka Ceituaga“ apraszo sziteip:

Apie 28 verstus anapus rubėziaus, prie maskoliszkosios Kretingos, guli didokas kiemas, kurs grovienei T. priklauso. Viens tų gyvenancziųjų burų buvo jau apie 30 metų ant vienos ukės gspadoriavės ir nebenorėjo pripažinti, kad toj kitam priklauso. Paliepimui parėjus, kad ir jis ukę ruimuotų, jis neklausė, bet visa syla prieszyjos. Tai atkeliavo teip vadinamasis ispravnikas arba vyresnysis kreizo policijos su visais savo urėdininkais, idant burą isz jo liso iszkrapsztytų. Vienog, burs numanė, kas nusiduos ir todėl su pagelba kiemo gyventojų ant savo padvarijos, kaip ant kokios tvirtynės, užsiramstė. Ispravnikui su savo pulku atrakus, jis nevien nurodyts, bet tiesiog atmuszts tapo. Tiems prisiartinus, butent lyg ant kamandos, visi langai atsivėrė ir isz didzių medinių triszkynių, kaip jos tų ugnies gesinimui vartojamos, tapo atrakusiejie sieros rugsztim aplieti, teip jog kuogreicziau-

siai atsitraukti turėjo, vejami daugybės žmonių. Prie to keli szuviai puolė ir viena mergaitė tapo nuszauta bei pors vyrų sužeisti. Teip iszgandintieje policistai nebeleidos prisikalbėti dar sykį bandyti anas rugszties baterijas užpulti. Jų vyresnysis todėl prie Kauno gubernatoriaus kreipės ir jam per tolaszį praneszė, kad burai sziczia susibuntavoję ir maiszta kelią. Gubernatorius tuojau gelžkeiliu per Klaipėdą atkeliavo ir kompaniją teip labai bijomųjų kazokų pavadino dėl atitaisymo pakajaus. Tiems atraukus, maisztininkai lyg zuikiai iszbėgiojo, o ir priesz sistengiasis buras pasidavė su visoms savo „kanuolėms“ bei kitomis karės padargomis. Jam bei jo namiszkiams dabar trumpą laiką paliko isz tos ukės iszsikraustyti. Bet vyriausius maisztininkus, isz viso 32, kazokai suėmė ir į kalėjimą nugabeno. Jie ne menką koravonę gaus.

Isz Petropilės. (Nuo savo korespondeto). „Vienybė Lietuvininkų“ N. 23 1902 m. trumpai paminėjo apie gudų valdzios užsipuolimą, ant mokinojo p. J. Jablonskio, kuriam Mokslų Akademija yra paskyrus po 200 rublių ant mėnesio, o gudų valdzia buvo žadėjusi daleisti jam Lietuvoj apsigyventi be mokinojo vietos per dvejus metus. Vienog, valdzia savo žodžio nedalaikė ir p. Jablonskį iszgrudo į Pskovą ant dvejų metų. Nesykį žmonės viliasi dasiznoti, koks kam bus dekretas. Aka demija irgi bandė tą padaryti, bet kaip matome: „gausi tu nuo velaiò szvėsto vandens, o nuo gudų valdzios sekretus“...

Palangos daktarą Vaineikį nusudyjo ant penkerių metų į Siberiją už platinimą lietuvystės.

Kretingos daktarą Jauszį už tą pat iszbradino į Masko-

lijos gilumą ant dvejų metų. Vieta daleista jam pacziam apsirinkti, tik ne Lietuvoj ir ne Lenkijoje. Dar isz Kretingiszkių iszstarabanyjo Ambrazaitį, o daug kitų gerų žmonių iszgainiojo po Rusijos gelmes. Pakol ką, iszguityjų vardų surinkti negalima, nes kretingiszkiui labai įbanginti: bijosi net snekėti apie kankintinius, ne tik raszyti.

Tapalio Velnaitis.

Pirmasis Prusų Lietuvių Susivienyimo Seimas.

Szų metų Jominės atsizymė jo Prusų Lietuvoje ypatingu ir svarbiu atsitikimu: tą dieną, 24 birželio, buvo susirinkęs Lietuvių seimas Žibuose; tas seimas buvo užzauktas ir parengtas „Prusų Lietuvių Susivienyimo“.

Kaip ant pirmo sykio, lankytojų skaitlių galima laikyti labai apszciu: susivažiavo net tris szimtai ypatų, o kas ypatinga — tame skaitliuje buvo apie *szimtas moterų ir merginų*.

Daug ir visaip tų buvo kalbėta; pagal „Naujos Lietuviszkos Ceitungos“ praneszimą, seimas buvęs truckszmingas, bet visgi jis parodė, kad „lietuviszka tautiszka dvasė pradėda atgyti“.

Džiaugsmas teipgi ima, skaitant szituos praneszimo žodzius: „Pagirtos tesie lietuvės bei lietuvaitės. Jos savo pasielgimu net tulus vyrus apgėdino. Tuliejie galėjo nuo lietuvaičių padorumo mokintis“.

Atvėrus seimą, pirmutinis kalbėjo p. Domaszė isz Vyžių. Tarp kito-ko, jis sakė: „sziautę dar galima rasti tokių lietuvių, kurie savo giminės gėdisi ir mokindami savo kudukius svetimos kalbos, paniekina savo kalbą; toki žmonės prilygsta lopytojams paniekinimo rubų ir verti ne garbės, bet gėdos“. Toliaus kalbėtojas ragiuo lituvius meileje ir sau-

daroje glaustis į „Susivienyimą“, idant galima butų „mokslu vaisius vartoti“.

Susivienyimo vice-prezidentas kalbėjo apie savo literatūros svarbą; jis sakė: „giminė be rasztų, tai lyg lavonas grabė; berods, dėl dvasiszkos mūsų raszliavos nėra galima guostis; bet kas link mokslo, tai yra matoma, kad mes, Prusų lietuviai, labai menk jo te pažįstame ir moksliszkių rasztų kone visai neturime; tuliejie, negaudami mokslo savo kalboje, pradėda jieszkoti jo pasvetimtauczius, o kas ypacz apgailėtina — tulas per tai tampa savo giminės neprietieliu ir pradėda niekinti prigimtą savo kalbą. Per tai galima butų mislyti, buk lietuviszka giminė turėsianti isznykti. Bet tacziaus, atsizvelgdami ant garbingų lietuvaičių, galime sakyti, kad teip negali buti. Nors mokslincyziuose lietuviszka kalba butų visai uždrausta, tai tacziaus lietuviszakai motinai niekas negali uždrausti — lietuviszakai mokinti savo kudukius. Lietuviszka kalba iszsilaiškė ne rumuose (palciauose), bet po sziaudiniu stogu. Kol lietuvės nepaliaus buvusios kudukių motinomis — tol neisznyks lietuviszka kalba, tol vis krutės tautiszkoji lietuvių gyvastis. O idant szita gyvastis butų pastiprinta, turime pradėti nuo moksliszkos pusės, turime visi trinstis apie pastatytąjį siekį“.

Trecziasis kalbėtojas, p. Wynolcas isz Priekuliszkių, skųsdamasis ant mokinimo budo Lietuvos mokslincyziuose, iszitarė, kad „mokinojų (vokiszkių) pasielgimas tarpais padaro mokintinius ligoniais“. Kalbėtojas apgailystavo ir „tulus lietuviszkus tėvus, kurie leidžia tuliems praszaliecziams mindzioti kojomis savo teisybę; tankiai atsitaiko, kad atsiradus kokiam lietuviui, kuris sziausziasi priesz nedorą mokinoją ar szejp kitokį „po-

na", idant sujieszkoti savo teisybę, — visi kiti lietuviai nepritaria tam ir neįrįsta stoti į kovą už teisybę".

Užbaigdamas savo kalbą, p. Wynolcas paminėjo gražiu žodžiu velionį Joną Smalakį, išaugstindamas jį, kaip kovotoją už lietuvių tautą.

Didžiai akyva buvo p. Strėkio iš Jagstelių kalba, kurioje jis nurodė, kaip didžiausią lietuvių tautos ramstį, — lietuvių ir lietuvių tautas. Jis sake: „nė keletas mokintojų negali išmokyti to, ko išmokina motina. Motinos meilė pereina viską. Jis ragino visus be atskirties telktis į Susivienijimą ir „visiems stoti į vienybę, neatbojant nė sziokio, nė tokio žmogaus".

Susivienijimo sekretorius, gavęs žodį, gražiai pakalbėjo ant tos temos: girdi, kaip „lietuviai gali didžiuotis savo vardais, taip jie ypacz gali pasigirti savo moterimis. Zilelės, Byrutes, Onos ir Gražinos vardai parodo, jog lietuviškos moters buvo ir yra tokiomis pat tikromis mylėtojomis tėvynės, kaip ir vyrai". Toliaus kalbėtojas aiškiau budu perstatė klausytojams, jog „kryžiai lietuviams ne kultūrą atgabeno, bet atėjo pavergti lietuvius, nes popiežius drauge su vokiszkų ciesorium buvo padovanojęs kryžiuokams lietuvių žemę — visą, kurią tik jie užkariaus. Kryžiuokai nėjokiu budu negali būti skaitomi atneszėjais krikščionystės: jie atėjo vien plėšti ir žudyti. Natangų komturą Volrado Wunderlich'io pasielgimas, kada jis liepė sudeginti susirinkusius Lanzenbergo pilyje prusų (parusnėnų—lietuvių) didžiūnus, turi atidaryti kiekvienam akis, jog kryžiuokai platinė krikščionystę! Galop, kalbėtojas ragino moteris „draugiszkai apie pakelimą lietuviškos tautos pasirūpinti".

Vice-prezidentas savo kal-

boje aiškino, kad „moters visdaugiaus isztaisyti gali, negu mokintojai". Paveikslui prieda buvo istorija apgyvendinimo vokiecziais Lenkijos vieszpataujant karaliui Priczkui.

Antru kart paėmęs žodį, ponas Strėkys ragino kiekvieną atlikti savo pareigą ir kvietė visus, kaip brolius, į vienybę: niekas neturi kits-kito persekinėti, nė iszdaryti. Peiktin yra tie, kurie, atmetę žmoniskumą, iszpravardžiuoja kitus.

Toliaus, isz sekretoriaus atskaitos buvo matyti, jog „Prusų Lietuvių Susivienijimas" buvo jau turėjęs devynis susirinkimus. Isz pradžių „Susivienijimas" iszrodė, kaip garstyczių grudelis, bet nepaisant nė ant jokių skerspainsių, jį žengė pirmyn ir, „su laiku jis sudrutės, o lietuviai, prie Susivienijimo glausdamiesi, tikrai savo tautos garbę iszkelti galės ir neprietelių apszmeizimus atlaikyti stengs. Berods, nereikia mislyti, buk tėvynės darbininkai trūsia tik dėl savo naudos ar la delto, idant iszlaikyti savo kalbą. „Ak, nė Meilė ant to verczia — szitą pareigą atlikti, koktai ir mūsų priezodis visada esti: mes darom, ką mes daryti kalti esame!"

Seimaujant, tuli isz tēbuvusių norėjo įvelti į „Susivienijimo" programą polytiszkus dalykus, bet didmena sustabdė tuos pasikėsintojus, sakydama, jog szitoji organizacija neturi nėjokio reikalo su polytika.

Tarp smagiausių įneszių buvo perstatytas seimui rasztas, atsiųstas p. Jono Vanagaiczio, gyvenanczio szį laiką Bremen'e. Tame laiszke p. Vanagaitis ragina rūpintis apie mokslą ir apszvietimą; pridurtose prie raszto eilėse jis sako: „Lietuva! galiaus pabnski, — Tauta didvyrių narsių!

Isz vergystės syk atkuski, — Atsininksi sentėvių!

Duoki svietui liudymą, Kad esi dar vis gyva!"

Paskui p. Vynolcas bandė iszpeikti tulus lietuviszkus rasztus, kurie grynai lietuviszkaszyti yra. Pagal jo nuomonę, lietuviszki žodžiai: gaida, tauta, asaba ir tt. esą žemaitiszki.

Ant jo kalbos atsiliepė ponas Molinus isz Priekuliszkių, kad lietuviszka kalba dabar tobulinama tampa ir todėl nereikalinga esą vokiszkų žodžių vartoti, bet galima ir su lietuviszkais apsieiti. Vokiszka kalba pirma teipgi daug svetimų žodžių turėjusi, bet dabar ji tampa tobulinama ir svietimi žodžiai paszalinami.

P. Molinus tolesnėje kalboje apgailystavo, kad lietuvių tarpe dar atsiranda daugybė nesutarimų; tuliejie pravarđiuojasi „byrutininkais, teatrininkais, susirinkimninkais ir tt." Kalbėtojas ragino kiekvienam palikti liuosą jo valią, o visiems, nežiurint į nuomonę ir pažvilgius, stoti vienybėn: tik tokiu keliu mes iszvengsime neapykantos, o dar susilauksime pritarimo nuo vokieczzių, kurie nežino, kas tai yra pravardžiuotis.

Susivienijimo prezidentu tapo iszrinktas ponas Mikelis Domaszė isz Vyzių, — rodos, dar nauja žvaigždutė ant lietuviškos padangės Prusų Lietuvoje.

Pabaigęs staczius savo reikalus, seimas iszklausė ir perkratė naujus užmanymus.

Tarp tų užmanymų, pono J. Vanagaiczio įneszimas — parsitraukti knygas isz Amerikos į „Prusų Lietuvių Susivienijimą" — tapo atidėtas ant toliaus.

Seimas apsirinko savo organu „Naują Lietuviszką Ceitungą".

P. Vanagaiczio užmanymą — demonstratyviszkai pagerbti velionies Jono Smalakio kapą — seimas atkreipė, nes Susivienijimas neesą „polytiszku",

nė nesirupina apie polytiką: jo užduotim yra vien literatūra ir tik literaturai užsipelnusieji vyrai gali būti iszkelti.

Szitą pirmąjį Prusų Lietuvių Susivienijimo seimą mes skaitome ypatingai svarbiu ir delto paszventėme jam nemažai vietos savo laikrasztyje. Tai yra milžiniszkas žingsnis prieszakin. Praslinks metai, deszimts metų — ir mes iszvysime visoje skaistybėje tautiszką Prusų lietuvių susipratimą, kurio iksziol jie nebuvo turėję. Delto, pilni simpatijos tai organizacijai, sakome: palaimintoj valandoje!

Klausymas apie įsteigimą žymzenklių Susivienijimo sąnariams tapo paliktas paskesniajam laikui.

Tulų smulkesnių įneszių neminėsim, stokuojant vietos.

Baigdami szitą apraszymą, norime užzymėti svarbų apsi-reiszkimą tarp tulų seimininkų. Jie stengėsi aiszkiai pstatyti klausymą: ar lietuvių rinktasis pasiuntinys į Vokietijos seimą, ponas M. Macziulis, yra užfarėju lietuvių, kokiu yra buvęs a. a. J. Smalakys? Daugumas apie tai abejoja.

Didysis straikas.

Unijos konvencijoje, Indianapolis, darbininkų delegatai nutarė, kad minksztosios anglies darbininkai pasilikty prie darbo, bet duoty straikuojancziams paszelpą. Kiekvienas darbininkas, kuris liko dirbti, mokės po vieną dolerį kas nedelia isz savo uždarbio; unijos ir distriktų perdėtiniai, kurie ima algos per 59 dolerius ant mėnesio, mokės ketvirtą savo algos dalį; isz nestraikuojanczių knopų atiduos visus savo pinigus, o isz unijos kasos paskirs ant syk \$50,000. Tokiu budu, susirinks kas nedelia \$244,000; be to dar unija tikisi surinkti nuo visuomenės, per atsiszaukimus ir agitaciją,

dar \$250,000; tada kas nedėlia straikuojantieji turėtų po pusę milijono dolerių, arba kas mėnesis su virszum du milijonu dolerių. Socialistų partija įdavė unijai ant pirmo sykiu \$750,00.

Kiekvienam darbininkui išpuls paszelpos po \$13,33 ant mėnesio; be to dar unija pasirūpys, kad vietinės „Labor unions“ sujiesktų darbą 20,000 iki 30,000 straikuojančių angliakasių kitose vietose.

Straiko atgarsiai.

Skebamstriuka.

Nanticoke, Lenkų Susivienijimo kuopa išmetė iš savo tarpo sąnarį Drozdowski už tai, kad jis eina skebauti. Išmestasis apskundė kuopą į sudą, bet sudžia jo skundą atmetė ir pripažino, kad Drozdowski teisingai išvarytas iš organizacijos.

Laimėtas straikas.

Alabamos valstijoje angliakasiai, straikavę dvi nedėlias, išlaimėjo savo reikalavimus: mokestis darbininkams paaugštinta, o kas ypatingai svarbu — tai įstatymas mokesties tobulėčių ir kompanijų pažadėjimas — sverti iškastą anglį.

Palaida policija.

Vienas iš smarkiausiųjų šerifų prasžė Pensylvanijos gubernatoriaus atsiųsti miliciją užlaikymui tvarkos tarp straikuojančių angliakasių. Bet gubernatorius Stone neiszpildė prasžymo, liepdams tam plutokratijos bernui pacziam laikytis tvarkos. Išzrodo toks šerifo pasielgimas stacziai szuniszkai: patys šerifo valkatos, visoki svieto pagramdos, erzina darbininkus, szauodo nekaltus žmones ir kudikius; tuotarpu tas laužytojas įstatymų meluoja visam svietui, kad darbininkaiszkriaudzia jo klapczuikus ir nuparkėlius. Mato me, kokio budo ir įrankių laikėsi pralobėliai kovoje priesz darbininkus.

Ketina pradėti darbą.

Operatoriai giriasi, kad jie pradėsią szią nedėlią darbą 5 brėkeriuose Serantone, Wilkes Barre'uose ir Panther Creek Valley. Vienog, darbininkai visur sako, kad jie straikuosia, jeigu reiks, kad ir visą žiemą. Abelnai galima tikėtis, straikuoi užsibaigsiant priesz spalinį (oktoberį), nes užėjus szaltam laikui, visi reikalaus anglies ir kompanijos, neturėdamos sukrautos anglies, prierstos bus pradėti darbą, su sitaikiusios su darbininkais. Dabar izzrodo teip, kad kompanijos, lyg szuo, gulėdamas ant szieno, nė pats neėda, nė kitiems neduoda.

Prasidėjo darbas.

Nanticoke, Pa., Susquehanna Coal Co., pradėjo darbą brėkeryje num. 7; į tą surinko izz kitur skebus ir tikisi, kad darbas galės eiti. Straikuotojai užsilaiko ramiai.

Kapitalizmo aukos.

Kada vieni kasyklių darbininkai kovoja nors už menką pagerinimą skurdaus savo gyvenimo ir pripažinimą jiems nors kiek žmoniszkų tiesų, — szimtai kitų darbininkų, nestojusių į straiką, nekaltai ir be mažiausio reikalo žuva, dėlto kad kapitalistai gailisi cento, idant apsaugoti jų gyvastį. Vieni kenzia badą, o kiti, dirbdami, stato savo gyvastį ant nepabaigto pavojaus. Visi nesza aukas tam kruvinam Molochui, kuris vieszpatauja sziaudien ant darbo ir prakaito. Kompanijos skaito savo turtus, pagamintus darbininkų, jau ne milijonais, bet bilijonais; vienog, jos nepaveda nė keletu szimčių dolerių, kad įvesti kasyklėse pagerinimus, kurie izzgelbėtų darbininkus nuo teip tankių priepuolių.

Nekalbant jau apie atsitikimus, girdimus beveik kasdieną, kad czia darbininką pri-

muszė akmens, tų buvo eksplozija, kitur užgriuvo kasyklė, — privesime, kiek žmonių žuvo nuo didelių eksplozijų vien sziuose metuose: Lost Creek'e, Iowa, žuvo ant syk 21, Coal Creek'e Tenn., ant syk pražuvo 216, Salt Lake, Utah, žuvo 27 ir Johnstown'e, Pa., 10 liepos, neteko gyvasties 130 darbininkų: į tokį trumpą laiką, prasidėjus dvideszimtam krikszczionystės amžiui, auktinio verszio tarnai pastatė ant priepuolio 394 gyvas duszias.

Jei kompanijos nepildo prierdysčių, reikalingų visuomenės gerovei, tai jos neturi tiesos nė valdyt žemės gėrybes. Kad būtų kitokia valdzia, kad kongrese ir prezidento rumuose sėdėtų ne kapitalistų bernai, bet žmonių izzrinktiniai — tai virstų kitokis davadas: visi turtai (žemė, kasyklės dirbtuvės ir t.t.) ir visi susieszimo keliai (geležinkeliai, laivai, pacztas ir t.t.) turi pereiti į tautos valdymą; tada tik žmonija naudosis prigulincziai visomis gėrybėmis, kokias davė mums civilizacija ir svieto progresas.

Sztai, emus paskutinį atsitikimą Johnstowne, kur pražuvo sykiu 130 darbininkų. Pats vyriausias kasyklių kanceliarijos perdetinis prie Pensylvanijos gubernatoriaus, J.E. Roderick, nuvažiavęs į nelaimės vietą ir apžiūrėjęs „Mining Roll“ kasyklę, pasakė, kad idant nebutų eksplozijų, reikia įvesti kasyklėse tik elektriszkas lemputes ir elektriszką szviesą. Jeigu reikia tik tokio mažo daigto, tai valdzios parėlga yra priversti kompanijas padaryti tai.

Tas pats Roderick yra izzleidęs pernai metuose „Įstatymus kietosios anglies kasyklėse Pensylvanijoje“ (atspaudinta ir lietuviszkai); bet tuos įstatymus slepia nuo darbininkų ir jie yra tik negyva litera.

22 „Vienybės“ num. szijų metų mes buvome padavę tu-las izztraukas izz tų įstatymų, kurias angliakasiams butinai reikia pažinti. Dabar paduodame dar keletą izztraukų izz IV tų įstatymų Perskrymo (2 birželio 1891 m.)

Sk. 1. Uždrausta savininkui, užveisdai arba superintendantui statyti darbininką arba darbininkus tokioje kasyklėje, kuri neturi bent dviejų izzėjimo vietų tarp tų pavienių gėngvių, kur eina darbas.

Tie izzėjimai arba landos turi buti atskirtos sienomis po 60 pėdų po žeme ir po 100 pėdų ant virszaus. Tos vietos, kur reikia izzeiti, turi buti stipriai apsaugotos ir liuosos, abelnai be jokių kliuczių. Tos dvi izzėjimo vietos gali prigulėti ne į vieną, bet izz draugės su kita kasykle.

Szito įstatymo galima nepildyti tik naujai pradėtose kasyklėse, kur dirba ne daugiau per 20 žmonių.

Sk. 3. Izzėjimai, szaftai, slopai turi buti aprupinti visais prietaisais, kuriais atsitikime darbininkai galėtų gelbėtis.

Sk. 4. Gėngvėse, kur kampas užluzęs tik ant 15 arba mažiaus laipsnių, turi buti įtaisyta ypatinga landa, visada rupestingai užlaikoma.

Sk. 6. Kiekvienam szafte ir landoje, jei atsirastų koks užgriuvimo pavojus, skliautai turi buti užmuryti.

Sk. 7. Kiekviens apleistasis szaftas arba skylė, kurie palikti oro pripludimui, turi buti aptverti ir aptvare įtaisyti vartai.

Sk. 8. Visi įėjimai ir landos po žeme į retai lankomas vietas turi buti aptverti ir su varteliais.

Sk. 10. Keliamoji maszina arba vindas privalo buti izzvisų pusių aptverti paramais ir turėti kriukių nuo pavojaus.

Sk. 13. Virves, vagius, kabės, lenciugus turi apžiurėti kas diena tamtyczia pastatytas

žmogus. Jei kas būtų pagedę ar pasileidę, tai tą reik ant tų pėdų pataisyti.

Sk. 21. Kur kasyklėje sienos išsrodo netvirtos, tą reikia įtaisyti rentinį.

Sk. 22. Szituos padavadyjimus turi neaplenktinai pildyti kiekvienoje darbo vietoje:

1) kas syk, išszovus, tas, kurs daboja tą dalyką, turi tuoj apžiurėti, ar suplaiszytos anglies arba akmens atskalų nėra ant balkių.

2) pabaigus darbus ir išszovus tose vietose, kur atsiranda gazai, ką eksplioduoja, uždabotojas privalo gerai apžiurėti su saugia lempute visas vietas, pirm negu žmonės vėl stos į darbą;

3) gurbas negali vinduoti daugiau, negu keturis žmones ir niekas negali keltis gurbe, kurs pripiltas anglių arba kitokios medegos;

4) kas dirba ant platformos szafte, turi apžiurėti, ar viskas yra davade;

5) pagilinant szaftą, szuviai turi buti uzdegami iš elektrinės baterijos;

6) visi, kurie nepildys szitų padavadyjimų, bus nubausti.

Persergėjimas darbininkams.

Užstojus straikui Pennsylvanijoje, iszkeliavau kitur; tai gi teko atsilankyti ir peczėje Berryburg, W. Va. Labai keista man išsrodė, tokiuose spastuose nebuvusiam, nes pirmiausia paregėjau kompanijos pasamdytus valkatas, kurie apsigiu klavę valkiojasi po tą peczę, kaip žasukai prieš stipimą. Pamislyjau sav: ko gi jie čia valkiojasi? Bet trumpam laike ir dažinojau, jog prieš kelias sąvaites buvo čia darbininkai sustraikavę, bet gi buvo ir tokių, kurie ejo dirbti; tai gi dėl tos priezasties kompanija tuos valkatas partraukė saugojimui tų darbininkų. Vienog, savo darbininkų neturi užtektinai, tai kompanija stengiasi vis-

kiais budais viloti į tų darbininkus, siuntinėja agentus į visas apygardas partraukti daugiau darbininkų. Kurie nori tų važiuoti, tai ir atvažiavimo kasztus kompanija apmoka. Bet gi apsisangokite, darbininkai, nes tų yra blogas gyvenimas: anglies karą liuduoja už 57 centus, o į jį eina 4 tonos. Kiekvienas suprasite, kiek tų karų reikia prikrauti, norint šiek-tiek pelnyti. Nors skebaudami, tų nieko neuždirba, apart išsimaitinimo, o jei kuriam ir pasiseka gauti kelis dolerius mokesties, tai tik pažiurėjimui, nes turi tuojau atgal neszi į tos kompanijos rankas: mat, stubos kompanijoms priguli, sztoras teip gi kompanijos. Žmoneliai tų gyvena teip, kaip kalėjime uždaryti; ką nori su jais tą daro kompanija, nes jie tarp savęs neturi jokio susivienyimo. Be to dar kompanija stengiasi tokius daugiau pritraukti, kurie neseniai pribuvę iš savo tėvynės: mat, tokius labai lengva visaip išnaudoti.

Prie to visko reikia dar žinoti, kad West Virginijoje teip gi apszauktas straikas; todėl visi, kas stoja tų į darbą, yra skebulgiai kaip ir Pennsylvanijoje. O kiekvienam darbininkui būtų nenuplaujama, amžina gėda, kad jis eitų prieš unijos draugus: jis pavirstų į judoszių prieš savo brolius.

J. Jasiulevyczius.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Lietuvių į Waterbury dabar tiek privaziavo, kiek jų čia dar niekad nėra buvę. Isz atvažiavusių daugelis gavo užsiėmimą ir, kaip rodos, pasiliks gyventojais ant visados. Naujai pribuvę, turbut, kad pasirodyt smarkiais, buvo pradėję nerimant ir dvejetą kartų mėgino peszciotis, bet kad vietiniai jiems nepirėmė, bet dar

isz jų pasitycziojo, todėl nabaigai „paprienioikai“ liovėsi piktų savo paproczių. Mat, musiszkiai baisiai tycziojasi isz norinczių pesztynes kelti, ir kaip laikas parodė, tai geriausias vaistas neramuoliams, no rintiemis skaldytis galvas.

Paskutiniame laike ir pas mus darbininkai pradėjo krukėti; nori butinai sutverti Uniją, po vardu „Bros Union“. 19 Liepos dėl to reikalo ir lietuviai ketina turėti savo susirinkimą, ant kurio bus apkalbėta apie reikalą minėtos unijos, o gal pasiseks sutverti savo atskyrią kuopą (local). Tas darbininkų sujudimas aiszkiai parodo, kad jie žymiai kila į supratimą ir pradeda rupintis apie savo reikalus, nes iki szio laik darbininkai rupinosi ir dirbo daugiau kitiems, o patys tik menkucziais, nuo kitų stalo nubyrėjusiais trupiniais savę ir savo szeimynas maitino. Jei visi, kiek jų yra, darbininkai ateitų į tokį susitaikymą ir visi vienu balsu pareikalautų geresnių sąlygų, tada isztikro ir laimėtų. Bet iki sziol dar darbininkai mažai apie savę rupinosi, viską su didžiausiu nusizeminimu kitiems darė. Nes po teisybei, nuvargusiam ir nieko nepatyrusiam žmogeliui, visada prisiklausiusiam vis apie nusizėmimą, nė negalėjo buti jokios rupesties apie savę. Dirba per isztisą sąvaitę, sulaukęs nedėdienio eina į szventinyčią, kad padėkavot Dievui už suteiktas jam pajiegas ir tų doros mokintojai szaukia: „Nusizėminkit ir praszykit Augszecziausio, kad jusų geradėjus-darbdavius laimintų, nes kad ne jų mielaszirdystė, — kur jus, skurdziai, pasidėtumėt?!" Po tokių pamokslų, vargūgas darbininkas ir pamislyti bijosi apie kokį tų straikavimą, nes tuo pasipriesintų savo „bossui“, o po draug Dievui.

Nelaimingi tie darbininkai,

patys uždirdami duoną visokiems isztvirkėliams, turi prieš visus nusizėminti ir dar praszyti Dievo, kad užlaikytų jų skriaudėjus!...

Tula moteriszkė, patėmyjus savo dukterį pradedant iszdykt ir jos (motinos) neklausyt, pati nesumanydama ką daryti, nusidavė pas kun. Saurusaitį, reikalaujama rodos ir pamokinimo. Dvasiszkas tėvelis, neilgai mąstęs, liepė motinai suaresztuoti savo dukterį; motina, paklausius duszių ganytojo, suaresztavo savo dukterį, bet ant rytojaus sudui nubaudus dukterį ant 7 dol., motina, pagailejus dukters, pati užmokėjo paskirtą bausmę. Pasirodo, kad mūsų zokoninkas nemoka geresnės rodos suteikti, kaip tik liept aresztuotis, kad vargszai žmones turėtų neszi paskutinius savo centus visokiems lojeriams. Žmonės moka algą savo klebonui, kad juos ką gero pamokintų, o klebonas siunczia pas „policmonus“ ir į sudus, ko kiekvienas doras žmogus turi lenktis! Už tokius pamokinimus nevertetų duot nė cento. Žmonės ir be teoliogo pamokinimo, besiaresztuodami, nemažai lojeriams iszmėto savo puslėtomis rankoms uždirdtų centų.

Bažnytinis.

Boston, Mass. Bostono lietuviai „pirmszengiai“ kruta po senovės. Draugystės: D. Liet. Kun. Vytauto ir szv. Kazimiero viena už kitos szaukia susirinkimus szvieziose vietose (lietuvių apgyventose, kur dar nėra lietuviszku draugyszių) ir su prakalbomis ragina prisiraszyti prie draugyszių, o kartu ir prie Susivienyimo, — ką iszdalies ir atsiekė.

Teip, pirmiausiai Vytauto Dr. laike paprastoje vietoje (So. Bostone) susirinkimą su prakalbomis, priimdama naujus sanarius be jokio įstojimo, — tik 50 c. mėnesinės ir 50c. įraszų į Susivienyimą, t. y. su

\$1,00 įstoja į draugystę ir į Susiv. Liet. Am. Kiekvienam visai lengva su tokiu mažu pinigėliu likti dvigubu Lietuvos sunum; ir teisybė, ant pirmo tokio Vytauto dr., susirinkimo prisiraszė naujų sąnarių apie 20. Kazimiero dr. tą pamaczius, užszankė tokį pat susirinkimą pacziam Bostone, da lyje, žydu apgyventoje, kur ir mūsų brolių („gerų“ katalikų) ne stoka. Isz tų gyvenanczių tarp žydu lietuvių, galima sa kytį, tik vienas isz szimto pri guli į kokią draugystę; už tai gi Kazimiero dr. pasisekė su jieszkoti tokių paklydusių Lietuvos sunų net 25. Pereitą 6-tą Liepos d. Vytautinė vėl laikė tokį pat susirinkimą tarp East Cambridge ir Som merville, kur ir butų prisira szę kokia 10 naujų sąnarių, kad nebutų suvėlinta atspausti apgarsinimus ir juos iszmėtyti; bet-gi teip atsitikus, viso pri siraszė tik 4 nauji sąnariai. O ant toliaus Vytautinė rengiasi iszrinkti ir siųsti delegatus į Brighton, Mass., ir tų sutverti savo szaką. Butų gerai Brai tonieciams pasirengti iszlaiko. Bet gi irkunigini i nesnaudžia: susitvėrė ir jie savo dr. Petro ir Pauliaus ir nors jie patys su kunigais iszpradžų džiaugėsi, bet galima jiems prana szauti, kad ne ant ilgo jiems to džiaugsmo pateks, ypacz kad jie priima tik tokius, kurie pagal jų smuiką szoka.

Pramonininkų, amatininkų, nė vaisbunų (kupczių) isz lietuvių tarpo czia nėra. Isz rankpelnių randame tik rubsvius; yra viena karcziama dvejetas alaus iszvažiotojų, tris krautuvės (valgomų daigtų), keli knygų pardavinėtojai; yra teipgi viena agentura, kurią tulas lietuvis jau metai ar dveji užlaikė vienas sav, o dabar susidėję dviese isz pusės laiko. Bet-gi žydu (kurių yra 4 ar 5) konkurencija užmusza lietuviszką agenturą. Mat, tamsu nėliai lenkai ir kuo ne visi lie-

tuviai kruvinai uždirbtus savo skatikus, ar tai sutaupymui (užczėdyjimui), ar iszsiuntimui Lietuvon, ar iszpirkimui laivakorczių paczioms, broliams, seserims, ir tt. nesza savo prieszams, siurbėlėms, skriaudikams... Ką sakau: savo? Ne tik savo, bet savo tėvų, diedų ir prodiedzių. Mes szelpiame tas dieles, kurios mūsų Lietuvoj ir mus paczius skriaudė nuo amžių, skriaudžia dabar ir dar turbut skriaus toliaus, jei mes, lietuviai, teip aklai duosimės žydams savimi maitintis. Nusikrėskime nuotų erkių su visokiais jų szaszais ir parkais, nuo savanų nuimtomis silkėmis, bandomis ir tt. Ypacz, broliai (ypatingai czia kalbu į Bostoniecius), prisiziūrėkime Lietuvoj, kaip žydai karcziamninkai mus gir dydavo degtine arba alaus likucziais, sumaiszytais su visokių girtuoklių surinktomis seilėmis, kad tik isz „gojų“ nuodų padarius dar vodingesnius nuodus ir paversti žmogų į amžiną girtuoklį. Bet-gi mes, czia atvažiavę į liuosybės szalį, vieton nusižiūrėt į apszviestus žmones vieton atkerszyt žydams už mūsų tėvynei padarytas skriaudas, einam pas juos, ne tik pirkti silkių ir bandų, bet neszame net savo sunkiai užprakituosus pinigus pas savo niekintoją ir amžiną skriaudiką.

Savo-gi broliui-lietuviui pavydim geresnio duonos karnio ir geresnio gyvenimo, nors jis, jei nevisada, tai į kelintą kartą gali mums atsilyginti. Kaip paveikslą, privesiu czia atsitikimą Bostone. Kada tulas lietuvis, susizeidęs, visai neteko sveikatos, teip kad negalėjo toliaus dirbti, tai jis susirinkęs nuo geros valios žmonių pinigų ant kelionės Lietuvon, pasirengė grįžti tėvynėn. Vienog jam truko dar \$4 dol., kuriuos ir jis pats ir kiti tikraitikėjosi gauti nuo žydo, kuris varo geriausią isz lietuvių ir

lenkų biznį ir kuris visada laiko lietuvių už sekretorių. Žydas ne vien nedavė \$4, bet nenorėjo nė sznekėt, ir žmogus su nuliudusia szirdžia nuėjo vėl pas savus lietuvius, o tie nors patys, žydu isznaudojami, yra pavargę, bet pasigailėjo savo tautiechio ir sumetė reikalingus \$4,00.

Tai matot, broliai, kad žydas niekad už mūsų gerą neatidėkavos, bet tik nuskriaus, paniekis, atmes mūsų praszymą. O lietuvis (ypacz kol dar neturtingas), jei ne visada galės, bet visgi atsimis ir nors kelintam atidėkavos. Už tai-gi szaukiu visus lietuvius, o ypatingai Bostoniecius: paniekininkime savo skriaudikus žydus, o szelpkime savo tautiecius ir geradarius.

J. Raulynaitis.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Glen Lyon, Pa. Liepos 16 1902. Persiskyrė su sziuo vietu Petras Kanapinskas; velionis paeina isz Kauno gub., Raseinių pav., par. Lolių, kaimo Turos. A. a. Petras Kanapinskas atvyko Amerikon priesz deszimtį metų ir visą laiką gyveno Glen Lyon'e. Velionis buvo gražaus budo žmogus ir buvo visų guodojamas; tautietis jis buvo geras: kada tik budavo kalba apie tautiskus reikalus, visada prisidėdavo pirmutinis. Mūsų kuopa neteko savo kasieriaus Petro Kanapinsko ypatoje. Velionies nuopelnai sziamė dalyke žinomi: jis buvo kaipo spindulys, rodantis szviesą. A. a. Petras prigulėjo teipo-gi į szv. Kazimiero draugystę Glen Lyon'e. Jos kasztais jis tapo iszkilmingai palaidotas; laidotuvių apeigas atliko kun. Dielininkaitis isz Nauticoke, Pa.; pasakė puikų pamokslą, iszreikszdamas gražų velionies gyvenimą; mokino, kad ir kiti eitų Petro pėdomis. A. a. Petras buvo naszlys ir paliko na-

szlaitėmis dvi dukteris, kurios pribuvo isz Lietuvos dar tik 11 mėnesių. Tegul buna jam szita Amerikos žemė lengva!

Juozas Anskis.

Stovis kasos Susiv. L. A.

Kuopos įmokėjo:

47 Pasaic, N. J.	13,50
38 Brooklyn, N. Y.	31,00
4 Lost Creeck, Pa.	19,00
20 Union City, Conn.	34,00
41 Lawrence, Mass.	13,00
11 Waterbury, Conn.	123,00
24 Glen Lyon, Pa.	20,00
36 Chicago, Ill.	11,00
10 Philadelphia, Pa.	30,50
27 Newark, N. J.	6,00
50 Jersey City, N. J.	13,50
12 Nauticoke, Pa.	5,50
51 Bridgeport, Conn.	3,50
19 Toluca, Ill.	1,00
56 Foxcroft, Me. nauja	12,00
26 New Britain, Conn.	50
21 Detroit Mich.	15,00
48 Woodmere, Mich.	4,50
13 Minersville, Pa.	5,50
7 Pittston, Pa.	41,00

Buvo \$2,403,06

Viso \$2,806,06

Kasier. *T. Pauksztis.*

Koks musn socijalizmas?

Didesnė lietuvių dalis iszsigasta, iszgirdę žodį „socijalizmas“. Mažai kas supranta, ką tas žodis reiszkia, o vienog, tuli jo bijosi. Kas gi isztikrųjų yra tas baisusis socijalizmas? Noah Webster, LL. D., savo žodyne, raszytam ant 1281 didelių laksztų, „An American Dictionary of the English Language“, ant 1049 puslapio trumpai pasako: „socijalizmas yra toks drangijos davadas, kur visa savastis turi prigulėti visiems valstieciams iszvien“. Neturiu czia ko pridėti prie to paženklinimo socijalizmo idejos. Galima tik nurodyti tulus paveisus, kur įvykdinimas socijalistiszko mokslo į gyvenimą butų stacziai reikalingas.

Szesios magnatų (didžiųjų) firmos, pristatančios visoms Suvienytoms valstijoms mėsą, sako: „tai yra mūsų užsiėmimas ir mūsų pelnas; mes mokame fermeriams už mėsos svarą penkis ir pusę cento, o imame nuo reikalautojų 26 centus; mūsų apskaitymas yra toks: atitraukus pusseszto cento iš 26 centų, mums neliekti nėjokio uždarbio, — neliekti nė vieno cento; o jei kas netikės toksai aritmetikai, tai gaus lasda per nugarą, arba padvės badu“. Ir visų pripažinta žmonių liogika eina per nieką — trustai pardavinėja mėsą, pirktą už pusseszto cento, už dvidešimts šezsis centus, ir žmonės ją perka, — perka, nes priversti valgyti.

Angliakasyklių baronai (carkai), kurių yra ne daugiau, kaip dvylika susitelkusių kompanijų, neduoda žmonėms darbo, sakydami, kad darbininkas yra kompanijos vergu (ne valninku) ir jei nori turėti duonos kąsnį, tai tegul ateina pas bossą, atsiklaupia ir prašo darbo. Pamislykite gerai: ar tokiai dielei, kaip Morgan, Vanderbilt, Baer, Olyphant ir tt., Dievas davė tas kasyklas? Nė dangus, nė pragaras nedavė niekam savintis žemę ir kas po žeme. Jie pasisavino viską, peržengdami švenciausius žmonijos įstatymus ir tiesas. Nelemto pavadinimo Schwab, plieno dirbtuvių bossas, stato sav New York'e naujus namus už \$3,825,000, o neseniai buvo pabėręs \$150,000 pastatymui katalikiskos dievinyčios už pergalejimą Pittsburgo darbininkų straiko. Iš kur jis semia tuos milijonus? Ar jam Dievas juos pripila? Vis tai yra darbininko prakaitas.

Visi geležinkeliai, kiek yra jų Suvienytose Valstijose, priguli keletui kompanijų; jos traukia iš jų nesuskaitytą naudą, o milijonai žmonių turi nu-
kėsti, mokėdami per augstą

mokestį. Nebūtų dar teip bloga, jei darbininko uždarbis prigulėtų ne nuo tų paczių plutokratų (turtinezių). Bet visokiam atsitikime darbdaviai duoda tiek, kiek jiems patinka duoti. Jie nežiuri, kad darbininkas paveda savę tolydiniam pavojui pražuti; nėjoks darbininkas, iszeidamas rytą metą į darbą, nežino, ar sugrįš vakare ir ar gaus pasveikinti savo paczią ir vaikelius.

Socijalistai nori permaintyti tokį davadą tarp žmonių. Jie sako, kad viskas: žemė, darbinietės ir darbo įrankiai turi prigulėti tiems, kurie dirba, o ne tiems, kurie išdykauja.

Angliakasyklių pusantracaris Pierpont J. Morgan, įsitaisęs sav tokį laivą, kokio neturi nėjoks karalius ir pavadinęs jį, lyg dėl tyczionių, „Corsair“ (tai ženklina „Marių plėšikas“), svecziuojasi pas turkų sultoną ir pas Vokietijos kaizerį kurs priima Morgan'ą ant karaliskos laivo „Hohenzollern“, kiteip vadinamo „Etnophagus“ (tai ženklina „Tautų ryjikas“). Ir vis tai daroma už darbininko prakaitą, — to darbininko, kuris šiadien neturi duonos kąsnelio, idant pamaitinti savo kudikį, o kuris isztroskęs yra darbo ir uždarbio.

Tam pacziam Noah Webster'io žodyne stovi parašyta: „socijalistas — tai toksai žmogus, kurs pranašauja, idant savastis prigulėtų visuomenei“.

Iš to, kas čia raszta iš to visko, ką yra „Vienybė“, raszius ilgą laiką, skaitytojai gali numanyti, jog dabartinis draugijos ir žmonijos sudavdyjimas yra netikęs ir nelemtas; reikia draugijai kitokio davado. Kur jį rasti?

Socijalistų partija iš randama už atsakancziausią permainai draugijos surėdymo. Vienog, toji partija, kaip ir kiekviena falcija, turi geras ir blogas savo puses.

Paczioje Didziojoje Lietuvoje mes turime gyvą, akty-

viszką, kovojanczią socijalistų partiją: tę linksta visos simpatijos.

Idant įgyti aiskesnį supratimą apie socijalizmo pradzią ir platinimąsi Lietuvoje (Didziojoje), privedu čia iš „Darbininkų Balso“ pranesimą apie penktąjį Susivaziavimą Lietuviszkos Socijal-Demokratiszkos Partijos, buvusį pradzioje 1902 m.

„Lietuvos darbininkų judėjimas prasidėjo gana seniai. Jau asztuntoj deszimtyj praėjusio szimtmečio Vilniuje randame atskiras ypatas, kurios stengiasi organizuoti darbininkus kovai su skriaudikais, rauda me net nedideliu straikau. Bet tas krutėjimas darosi tvirtesniu ir organizuojasi tik tai tada, kada pradeda augti didesnė pramonė, kada Vilniuje pabaigoj praėjusio deszimtmečio umus statymas namų pritraukė daugybę darbininkų. Ir sztai 1896 m. Lietuvos darbininkų judėjimo vadovystę paima į savo rankas L. S. D. P., su iszdirbta ekonomiszka, politiszka ir tautiszka programa. Nuo to laiko prasideda nuolatinė, sistematiszka propaganda ir organizacija Vilniuj, Kaune, Dvinske, Smargonijoje, Rygoj, Liepojuj ir kituose mažesniuose miestuose, kurinose apsigyveno Lietuvos darbininkai. Kokios buvo pasekmės tos organizuotos kovos, matyti nors ir iš to, kad 1898 m. per karszcziausią statymą namų Vilniuj kapitalistai negalėjo atsispirti priesz tepliotojus (maliorius), kada tie pareikalavo vietoj 14 adynų (nuo 5 ryto iki 7 vakaro) 12 ad. darbo dienos ir didesnės algos, — kapitalistai turėjo sutikti ant mūsų draugų-darbininkų reikalavimų. Tas paveidas labai naudingas, ir mes, darbininkai, kovodami už darbininkų labą, visados turime jį atminti.

Nuo 1896 m. prasidėjo kerliopi suėmimai ir isztrėmi-

mai mūsų draugų. Garbė nukentėjusiems!... Bet partija toliau varė pradėtą kovą. Pradėjo iszleidinėti lietuviszką ir lenkiszkoj kalboj darbininkiszkus laikraszczius (lietuviszkus: *Aidas Lietuvos darbininkų gyvenimo ir Lietuvos Darbininkas*, lenkiszkus: *Pisemko ulotne ir Robotnik kowieński*). Szveicarijos mieste Zueriche susitvėrė *Užrubežinis susivienyijimas Lietuvių Soc-Dem.* Mūsų partija susiprato su Vakarinės Europos draugais ir su Lietuvos darbininkais Amerikoje. Iszleidinėjo lietuviszkoje ir lenkiszkoje kalboje knygutes, kuriose buvo apsvarstomi klausymai (reikalai) sliesorių, kurpių ir kitų pramonės skyrių.

Tokia tai trumpa L. S. D. P. istorija nuo pat pradzios jos atsiradimo. Mūsų paskutinių metų ekonomiszkas ugis, susipratimas žmonių darbininkų, ilga kova su ekonomiszku prispaudimu, ant galo nežmoniszki maskolių valdzios persekiojimai, — tas viskas pastatė ant pirmos vietos tokius klausymus, kuriuos pirmiaus L. S. D. P. laikė už ne teip svarbius. Perkratinėdamas dabartinį Lietuvos darbininkų judėjimą, V. Susivaziavimas užsiėmė klausymais: politikos, taktikos ir organizacijos, o teip gi tautiszku klausymu.

1. Pripažindama kiekvienai tautai tiesą pacziai rupintis ir daryti nusprendimus apie savo gerovę, L. S. D. P. iš politiszkos pusės stengsis sutverti *demokratiszką lietuvių respubliką*, sufederuotą su kaimuiskomis tantomis, esancziomis ant to paties laipsnio visuomeniszko ir politiszko ugio.

2. Susivaziavimas pripažįsta, a) kad dalis Lietuvos proletarijato, kalbanti lenkiszka, yra suriszta su grynai lietuviszku proletarijatu, gyvenancziu tame pat kraszte, bendromis ekonomiszkomis ir poli-

tiszkomis sąlygomis ir istoriskomis tradicijomis, b) kad dėl tų priežasčių abi dalį Lietuvos proletarijato turi tuos pacius politiskus siekius, c) kad pelningumas visuotinos kovos dėl pagerinimo savo buvio ir pasisekimas busiančios revoliucijos reikalauja solidarizavimo ir broliškos vienybės tarp visų Lietuvos darbininkų, atmetant net menkiausią prispaudimą vienos kalbos kita:

Susivaziavimas pripažįsta, kad abiem dalim Lietuvos proletarijato būtina reikalinga viena partijinė organizacija, ir L. S. D. P. ir toliau varys pradėtą revoliucijinį darbą tarpe viso Lietuvos proletarijato, nepasikakindama tiktai grynai lietuviszka jos dalim.

3. Laikydamas už svarbiausią savo užduotį organizuoti Lietuvos proletarijatą, Susivaziavimas pripažįsta reikalingumą revoliucijinio darbo tarpe darbininkų kitų kaimyniszkų tautų ir vienyjimasi su jais, kad sujungtomis spėkomis greičiaus permaintyti dabartinį politiską surėdymą, ir pveda C. K. arciaus susieiti su tomis partijomis, kurios pripažįsta mūsų programą.

4. Susivaziavimas protestuoja priesz apgarsinimą P. P. S. (No. 42 praėjusių metų Varšavos Robotnik) apie susiliejimą lenkiskai kalbancios dalies L. S. D. P. su P. P. S. ir pripažįsta, kad prisidėjimas atskiros ypatos, ne-usipažinusios su L. S. D. P. dalykais, neduoda tiesos garsinti apie susiliejimą dviejų partijų, kurios skiriasi savo programa ir taktika".

Apie socializimą Amerikoje pakalbėsiu kitam numeryje.

K. J.

Privatiszkas atsiliepinimas.

Paraginimas prie dėjimo aukų ant naudos Gavėno, patilpęs savo laike „Vienybėje“, daug triukszmo padarė. Asz

ne mislyju Gavėną perstatyti už visuomeniszką veikėją, kadangi jo darbų ant mūsų tautos labo nepažįstu, bet kad jis yra lietuvis ir serga, tai atsizsaukiu į lietuviszką visuomenę, praszydamas suszelpti nelaimingą sergantį žmogų Sveikata jo menka. Buvo jis kečiuose ligonbucziuose, bet nė viename nelaiko ilgai. Asz pats pasirupinau, kad jį priėmė į žydiszką ligonbutį, bet ir tų ne laikė ilgiaus, kaip 3 savaites; matyt, žmogus ne izgydomas; sunkesnj darbą dirbti negali. Jeigu žmogelis turėtų kiek pinigų, tai už užmokėnj laikytų ligonbutyj, bet Gavėnas neturi nė cento. Philadelphijos draugystės sudėjo po kelis dolerius, bet ir tie jau pasibaigė, o sergantis žmogus izs niekur neturi pagelbos. Philadelphijos lietuviai negali suszelpti, nes mes turime daugybę pinigų izsmesti ant provų su Kaulakiu ir arkivyšku už mūsų savastj. Todėl atsizsaukiu į lietuviszką visuomenę, meldamas suszelpti nelaimėj esantį tautietį. Neduokime jam bent badu numirti. Aukus siųskite į laikraszčių redakcijas. Aleks. Jocis.

(Isz „Lietuvos")

Psykologija.

(Žiur. 29 num.)

Kudikiai atkreipia atydą ant raujų, nepaprastų ir stebuklingų daigtų, kaip ant užaugusio agurko siaurakaklėje bonkoje, geidžia patirti buką įėjimo tų to agurko. Tačiau visada turi užganėdinti kudikį, paduodant supratimą geidaujamų dalykų, tokiu būdu, kad pats atrastų atsakymą ant klausymo; tas pabudina patyrimo geismą, uždega žingeidumą, kartu suranda naujus faktus, ir atmintyje geriaus teip datirtos žinios pasiliks.

Visokios vaikų žaislės esti pritaikytos sulyg protiszkų jų

tobulumu; jos vienval padilgina jo žingeidumo izzgales. Tokiame atvėjyje reikia vaikams užduoti tokį darbą ir mokslą, kurį gali lengvai suprasti, tokiu būdu stiprinant protiszkas jų pajiegas svarbesniems ateities darbams. Vienog, motinos, nesuprasdamos savo vaikų, negali juos nė priderancziai pamokinti.

Norėdami vaikų žingeidumą ir atydą palaikyti, turime patys žingeidauti ir visą atydą ant užsiėmimo sudėti. Nuveikus alsinantį vieną užsiėmimą, negeiskime užduoti staiga kitą, lygiai alsinantį arba jam panasų; bet duokime tokį, kurį dirbdamas, jaus atsigaiviniimą nuo pavargimo, kilusio dirbant pirmesnįjį.

Priverstinai, neužimancziu būdu mokindami, niekada neizsplėtosime kudikio proto priderancziai. Niekas negali priversti sudėti visą nepadailintą atydą ant neapkenciamo daigto arba mokslo. Vienog, mes galime prilenkti vaikų atydą, padilginant jų žingeidumą; tada tai pasiseks ir vaiko atydą ant to daigto atkreipti.

Matoma, kad atyda yra svarbiausiu faktorium protiszko mūsų gyvenimo, visi mūsų patyrimai ant jos remiasi. Kuo daugiau atydą atkreipsime ant bent ko, tuo greičiaus suprasime ir tuo ilgiaus atmintyje liksis tas patyrimas, ir tuo protas gausiaus protiszkai veiks ir tvirtisj.

Kuo ilgiaus giliausiose mislyse izgalvojimo galėsi skendėti, užmirsztant apie viską kitą ant pasaulės, tuo labiaus protiszkos ir laisvavalės pajiegos tvirtisj. Iztiesų visi dideli protiszki darbai tapo atlikti, tik pridedant visas protiszkas spēkas prie jų.

Svarbumas suvaldymo laisvavalės atydos protiszkoje mūsų ekonomijoje liudyja, kad turime ją kuo atsargiausiai tobulinti pritinkamu būdu.

Pirmiausiai: turime pastatyti sav už siekį – iztobuliniimą valios, idant galėtų kudikis sudėti visas protiszkas pajiegas (ir suvaldyti jas) ant veikmės. Kuo tankiaus tą atkartosime, tuo daugiau valios įgysime ant suvaldymo atydos, pakol galop, naudodami atydą, apsvarstant szj-tą, jau paszaliniai daigtai mislyse suvis nesipainioja.

Antra: mokindami, turime tobulinti daugybę yvairių užimanczių protą dalykų, idant protas būtų miklus ir veikiai galėtų prisitaikyti, kilus yvairiausies klausymams. Tik po tokiomis sanlygomis pasztos kulturiszkai izsplėtota ypatą, turinczia gerą mokslą, kuris nevien papuoszia ir apszvieczia žmogų, bet kartu ir ant sveikatos gerovės jam eina.

Laisvavalę atydą galima paversti į paprotį, tik reikia pilną atydą ant kiekvieno daigto vartoti; tokiu būdu ji prisiims ir lygisis prigimtai dovanai.

Tas galėjimas visą atydą ant ko sudėti atskiria tikrą tēmytoją ir mokslinczių nuo abelnos draugijos.

Dar bus.

Dr. J. T. Želviėnė.

Yvairios žinios.

Motery lenkių laikrasztis.

Trecziasis lenkių Susivienyjimo seimas, atliktas 19 birželio Chicagoje, nutarė izsleidinėti savo organą po vardu „Głos Polek" (Lenkių Balsas) kas mėnesj. Už redaktorių pakvietas pažįstamas izs geros pusės lenkų literatas F. T. Wołowski. Mokestis už laikrasztj paskirta: sąnarems 30 centų už metus, o paszalinėms ypatoms — 60 centų už metus. Prenumerata turi būti apmokama bent psianmetj izs virszaus.

Tas laikrasztis pasirodys antroje liepos mėnesio pusėje, o jo adresas toksai: „Głos Polek", N 156, W. Division str., Chicago, Ill.

Iš tikros szirdies velydami gražaus pasisekimo tam naujai iszsprogusiam žiedui, pataria-me sumanioms lietuvaitėms, pažįstancioms lenkiską kalbą, stoti į to laikraszcio skaitytojų eiles. Mokslas ir apszvietimas vienodai priguli visoms tautoms ir visiems žmonėms: mokslas yra kosmopolitiskas (visasvietinis).

Moterų tiesos Japonijoje.

Toje žemėje, kuri ne nuo seniai (nuo 1868 m.) dar pradėjo civilizuotis, vieszpatauja neatskiriamą lygį tarp moterų ir vyrų. Dėl teisybės, turime pasakyti, jog patys japoniečiai vadina savo krasztą „Nippon“, — kas ženklina „nžtekanczios saulės szalis“. Sziam laike Japonija, kuri susideda vien iš didesnių ir mažesnių salų, skaito savo szalyje apie 45 milijonus gyventojų ir 417 tukstanczių ketvirtainių lietuviszkų mylių ploczio. Vyriausias miestas Tokio, pagal paskutinę 1898 m. statistiką, turi 1,452,564 gyventojus ir yra asztuntas visam sviete, pagal gyventojų apstumą, miestas.

Japonijoje sugyvena greta visoki tikėjimai. Nors ciesorius arba, kaip jį vadina „mikado“, yra vyriausia bažnyczios galva, bet religijų tų yra ke-liolika: deszimts sektų, pasekėjų „Sinto“ (pervis tarp žemutinės liaudies), Konfucijaus mokslas, Buddos mokslas ir, ant galo, krikszcioniszkas mokslas (1893 m. buvo krikszcitytų japonieczyų 103,637). Sintojistai garbina pervis „Kami“, tai yra: visokių užsipelnusių mokslinczių, didvyrių ir kitų augsztų ypatų dvasias. Jų kunigai tik atlikdami dievmaldystę dėvi ypatingus rubus, o szejp vaikszcioja, kaip paprastai žmonės, ir turi tiesą naudotis visuotina gamtos tiesa: ap-sivesti.

Szvietimas žmonių Japonijoje pastatytas labai augsztai; didesnė vaikų pusė lanko mo-

kslinczias; 1891 m. pradėdumų mokslainių yra buvę 25,369, mokintojų jose (vyrų ir moterų) buvo 69,586 ir mokintinių 3,674,694.

Blogiausias Japonijoje daigtas, kurį reikia papeikti, — tai stoka vidutiniszkių apszvieczianczių įrėdinių mergaitėms. Vyrams universitetas mieste Tokio turi szesziš skyrius (fakultetus); 1894 m. tų buvo 150 profesorių ir 1,396 studentai. Privatizskių mokslinczių Japonijoje yra didelė daugybė, nes valdžia nedraudžia niekam steigti jas.

Toje szalyje yra daug knygynų, iš kurių didžiausias sostapilėje Tokio, kur surinkta 295 tukstancziai tomų.

Vienog, grįszime dabar prie staezio savo uždavimo, kurį esame pastatę szito straipsnuko užgalvyje: prie apsakymo moterų tiesų Japonijoje.

Teip vadinama „pasoga“ arba kraitis pas japoniecius yra nepažįstamu dalyku, net ir augsztesnėse luomose. Todėl japonietė gali pasiekti geresnį padėjimą tik savo darbu ir budu. Tokiu keliu japonietė, apsirinkus savą kokį uždavą, randa visuose didelę paguodoną. Ką ji uždirda, — tai viskas priguli jai pacziai, o namuose — ar tėvų, ar vyro, — ji yra savistovi vieszpatė ir ponja.

O reikia žinoti, kad Japonijoje didelė yvairių uždavų daugybė liuosai atverta moterims; dėlto triusianczių visokiais budais moterų yra tų apstus skaitlius. Didžiansią klotį atranda tų moters mokintojstės uždavde, kaip yra ir Suv. Valstijoje. Visos augsztesnės mokslainės, paskirtos mergaitėms, net valstijinės, turi perdėtines — moteris.

Dailos uždavde moters — japonietės yra teip-gi užsipelnūsios liaurų vainiką. Literaturoje, kaipo raszytoja pasakų, yra labai pagarsėjus moteriszkiė Kaganej.

Daugelis japonieczyų tankiai

sako vieszas prakalbas, o kitos paveda vakarus ypatingam apsakinėjimui namuose istorijos atsitikimų arba szejp kokių zingeidzių dalykų. Daugybė moterų Japonijoje mokina kitus žaisti ant kanklių (arfos) ir ant smuikos. Kvietkininkystė yra vien moterų rancose.

Didesnė paczto ir telegrafo perdėtinių dalis — tai moters. Bankuose tankiausiai moters buna kasierėmis ir vestojomis knygų.

Ne nuo seniai Japonijoje įkurta keletas pramonės mokslinczių, paskirtų vien mergaitėms.

Mieste Tokio, kaip jau buvo „Vienybė“ raszius ankszciaus, įsteigtas universitetas vien moterims — tai pirmutinis atsitikimas sviete. Yra teip-gi pakilęs užmanymas įkurti mergaiczių gimnaziją, — tokią, kaip Paryžiuje „Troupe“.

Tėmyjantės tam viskam, galima pasakyti, kad Europos ir Amerikos moters gali pavydėti jaunajai savo drangseserei — Japonijai.

Moters-socialistės. Septintoji „Union Hill“ moterų-socialisczių kuopa (New Yorke) buvo susirinkus 8 liepos, idant atlikti pusiaumetę savo sesiją. Prezidentavo ponja Lepping. Tarp kito-ko, moterų susirinkimas paskyrė \$5 straikuojanczių Hudson Co. szilkų darbininkų naudai, o \$15 agitacijai tarp straikuojanczių Pennsilvanijoje angliakasių.

Teip gi Newarke 8-tos kuopos moters-socialistės atliko 3 liepos savo susirinkimą, vadovaujant ponjai Weiss. Iszrinktos tapo perdėtines ant ateinanczių metų.

Indieczyų legenda. Vakarinės Indijos (Azijoje) indusai arba indiecziai turi ypatingą pasaką apie moteriszkiės paėjimą. Privedame ją, nē dėl kito, bet vien kaipo iszreiszkianczią ypatingus žmonių pa-

žvilgius.

Anot tos indusų pasakos, dievaitis Vulkanas, kuris viską ant svieto yra sutvėręs, apsziziurėjo, jog pavesta žmogaus (vyro) sutvėrimui medega buvo pas jį iszsisėmus, ir sutverti moteriszkiės iš tos paczios medegos jis jau negalėjęs. Tada tas tvertojas paėmė: žalcio miklumą, augmenų-vijunų gabumą, žolės drebėjimą, nendrių tiesumą, kvietkų aksomą, lapo lengvumą, stirnos žvilgį, saulės spindulio kaitrą, debesų aszarą, vėjo nepastovumą, puoko lengvumą, medaus saldybę, tigro žiaurumą, liepsnos karsztį, geležies kietumą, paukszcio-szarkos sznekumą — ir iš to visko sutvėrė moteriszkię.

Pas indusus yra daug kitų legendų apie sutvėrimą moteriszkiės. Gražiausia iš jų pasakoja apie pirmąją moteriszkię, sutvertą iš marių putas. Atsiradus kada vietai, mes privesime ją.

Susirinkimai.

Draugystės vysk. M. Valanczausko, Susiv. L. A. kuopos N 5, bus laikomas nedėlioje, 27 liepos, „Vienybės“ redakcijoje, 7 val. vakare. Šanariai teiks atsineszti bertaininę mokesztį, o neprigulintieji, kaip moters, teip ir vyrai, meilingai kviecziami aplankyti rengiamą susirinkimą.

Pajieszkvojimai.

Pajieszkan Juozą Raczių iš Kauno gub., Sziaulių pav., Joniszkiės miestelio; paliko paczią Lietuvoje ir jau 8 metai, kaip raszė laiszką iš Pittsburg, Pa., į Lietuvą. Jis pats ar kas iš tautieczyų, duokite žinią ant szio adreso:

St. Tamulis, Box 379
Edwardsville, Pa.

Lai atsiszaukia į „Vienybės“ Redakciją A. Baltrukonis, gyvenęs kovo menesyje Collinsville, Ill., dėl svarbaus reikalo.

Auszros Draugystės reikaluose.

Ant paskutinio „Auszros Draugystės“ susirinkimo padarytos tulos permainos jos konstitucijoje. Kadangi daugeliui, rodo ne neprigulintiems prie „Auszros“, keistu išrodė priėmimas su lygiomis tiesomis sąnarių dviejų skyrių ir dėlto jie nenorėjo prisirasyti. Tad nutarta padaryti tik vieną skyrių, su tokia mokestim, kokia buvo paskirta sąnariams antro skyriaus, bet galintieji ir norintieji gali mokėti ir daugiau, taigi po tiek, po kiek pirma buvo paskirta pirmojo skyriaus sąnariams, arba ir dar daugiau. Sąnariai, jug, asabiszkos nandos neturi: ką jie įmokės, tas bus apversta ant nandos besimokinancijos jaunumenės: mokestis yra anka ant tautiszkių reikalų, o aukoms nieks ne gali aprėsti rubežiaus.

„Lietuvos“ redakcijoje yra nuo seniaus sudėtų aukų ant nandos besimokinancijos jaunumenės \$20,17. Tam siekiui, velionis Sabonis, Lawrence, Mass., surinko \$7,20; p. Rutkauskas paaukavo 40c.; Philadelphiaj, laike Dilionio prakalbų, surinko \$1,00; p. Singele paaukavo 25c., Lelewelio Dr-tė Scrantone \$5,00; p. Bernatavyczia \$1,00; J. Kazakevyczia \$1,00; kun. Dembskis \$1,82; p. Vakrina 50c.; S. Mack \$2,00. Atsiliepiame todėl į aukautojus, praszydami praneszti, ant ko apversti tas aukas? Ant paskyrimo kam nors, kaipo pazelpą, pinigų per mažai. Mums rodo si, geriausiai tuos pinigus pavesiti Auszros Dr-tei, turincziai už sieki szelpimą besimokinancijos jaunumenės. Laukiame todėl atsiliepimo, ar aukautojai ant to sutiuka.

(Isz „Lietuvos“)

Isz visur.

Niekad Europos karaliai neturėjo tokio vargo, kokį turi

Adomas Mickevyczia.

(1798–1855)

Jo gyvenimas, raštai ir darbai.

Aprašė A. J. Daubaras.

(Tąsa.)

Teip-pat nieko nelaukia ne nuo karalių. „Nė vienas karalius negali išgelbėti Lenkijos, nes lenkų tautos reikalai užkliudo per daug klausimų ir kodaugiausiai atsideda ant revoliucijos (maišto). Ir niekas iš karalių nepaisys ant to, kol nebus pačios tautos sugriauta senoji tvarka, nebus įsteigta nauja viešpatystė. Numano tą gerai viešpatysčių valdžios, nes revoliucijoje mato savo mirimą. Dar geriaus jaučia tą tautos. Senosios tvarkos priešininkai yra vieninteliai mūsų talkininkai“.

Matėme, kad negalima sulaukti ko gero ne nuo kunigijos, ne nuo ponų, ne nuo karalių. Mickevyczia pataria prisilaikyti kovoje už laisvę tokių pažiūrų, kurios yra darodytos paskutinių revoliucijų atsitikimais:

„1. Tauta, kovojanti už savo neprigulmystę ar už padidinimą savo laisvės, privalo laikyti už savo priešus visas gimines buvusių ir esančių karalių ir visų jų apgynėjų, nors tai būtų savo naminiame gyvenime ko doriausi žmonės.“

2. Tauta tenetiki visai augštesnejai kunigijai, kuri yra prisirišus prie monarchų (karalių-teronų), nežiurint į tą, ar tai bus muhamedonai, atskalunai ar bedieviai.

3. Tauta turi atstumti nuo savęs visokią didžponių pašelpą ir talką, o ypač tų, kurie buvo patarėjais valdžios, slėgiančios tautos.“¹⁾

V.

Pirm kelių šimtų metų viešpatavo dvi luomos arba klodai: bajorai ir kunigai. Ilgainiui pradėjo reikalauti sav tiesų ir piniguočiai-buržua: visoki pirkliai, pabirkantai, amatininkai ir t.t. — vis žmonės be jokio garsaus kilimo ir praėities. Prancuzų revoliucija 1789 m. — yra tai šitos trečiosios luomos darbas: buvo tai sukilimas prieš kunigiją ir bajoriją.²⁾ Buvo išnaikintos baudžiatvės, visokios lažos, sugriauta visas, kas varžė gyvenimą. Revoliucijoje dalyvavo ir muzikai, kurie, ponų prisilėgti, ne atsidvėsti negaudavo. Juo toliaus, tuo labiaus pradėjo muzikai suprasti savo padėjimą ir dairytis, kur jų prišai, o kur bičiuliai. „Atzagareiviai pajuto pavojų. Pradėjo daryti viską, kad apgauti, apsukti galvą ir įtraukti į savo žabangas. Šitie žmonės, kurie teip mažai užsiimdavo mu-

žikais, kurie iki šiol nesirupino susipažinti su doriškais ir medegiškais jų reikalavimais, šitie žmonės, kurie tankiausiai ne žodžio niekad nepratardavo muzikai, — užsimanė staiga apgarsinti savę vieninteliais apgynėjais tikėjimo ir muzikų savasties.

O koks tikėjimas tų pačių ponų, kurie teip karštai šoko užtarti jį? Niekas to nežino. Ir jie patys to nežino. O, vienog, vadina savę žmonėmis pamaldingais ir nori duoti gerą pavysdį muzikams, kuriuos su mielu noru apkaltintų bedievystėje. . . . Respublika visai nėra tikėjimo priešininku; gerai tą numanė muzikas; mažai mislydamas apie dogmatų ir paviršutinę tikėjimo pusę, muzikas užlaikė savo širdyje tikėjimo ir doros pajautimus, kuriuos amžiai ištobulino ir sutvirtino. Bet numanė jisai, kad tie įstatymai, kuriuos išleido vardan tikėjimo, ir pasielgimas tų žmonių, kurie vadina savę vieninteliais žinovais tikėjimo dalykų, užgauna jo širdies jausmus. Numanė jisai, kad bažnyčioj yra nedorybės ir prispaudimai. Nėra ko stebėtis, kad, pakliuvus į liaudies sudo rankas anų laikų farizėjams ir rašytpalaikiams, nesiskubino jų išgelbėti. Veltu norėjo įkalbėti muzikai, kad pašaukimas į sudą ir nubaudimas kelių vyskupų yra naikinimu ir persekiojimu tikėjimo. Nenorėjo jisai įtikėti ir tą, kad dideli žemės plotai, priklausantieji klebonijoms ir klioštoriais ir suteikiantieji daug turtų ponaičiumi — klebonui ir maitinantieji daug dykaduonių, — būtų šventa ir neatimama Kristaus savastimi. Muzikas daleido revoliucijai padaryti savo darbą, atimti nuo klioštorių ir vyskupų žmones ir dvarus, atskirti tikėjimą nuo to, kas nepriguli prie jo“.¹⁾ Yra tai Mickevyczia žodžiai — žodžiai tokio žmogai, kurs karštai tikėjo ir todėl negalėjo daleisti, kad šventi jo jausmai būtų po kojų mindžiojami. Ir nepasisekė ponams apgauti muzikus, pasiremiant ant tikėjimo. Tada ponai ėmė statyti savę apgynėjais savasties, kurią, anot jų, nori sunaikinti socialistai ir komunistai su savo revoliucijomis ir respublikomis. Paziurėkime, ką atsako ant to Mickevyczia.

„Prancuzija perėjo kelias revoliucijas; teatsimena sodietis, tedirstelia į savo atmintį, kad didžioji revoliucija neatėmė to, ką jis turėjo, bet dar pastatė jį į tokį padėjimą, kad galėtų savo darbu įgyti savastį ir tvirtai turėtis jos.“

Revoliucija padarė muziką savininkų žemės ir ne pasekėjais respublikos, vieninteliai revoliucijos teronai, nori išnaikinti savo darbą.

Revoliucija nedavinėjo žemės dykai, kaip daroma yra karalių, bet užtat ne neatimdavo jos. O atėmė žemę nuo muzikų tie, kurie šne-

1) Chmielowski, t. II, p. 432.

2) Kas nori susipažinti su istorija Prancuzų revoliucijos teperskaito knygetes: „Kaip prancuzai už laisvę kariavo“ ir „Trumpą istoriją didžiosios prancuzų revoliucijos“.

1) „Chłopi“, t. IV, p. 289-290.

ka prieš socialistus — ponai; todėl ir pataria me sodiečiams saugotis anų. Jie tai buvo pakvietę kareivius iš svetur. Jie tai buvo pasitelkę maskolių, prūsų ir austrų karalius, kurių griovė, degino namus, laukus, naikino turtus ir ant galo uždėjo skolą ant sodiečių.

Turtai, kurie buvo atimti nuo keletu ponų, buvo padalinti tarp tų pačių atžagareivių; jie paskiria sav algas, pensijas, o pinigus tam reikalui sudeda tie patys muzikai. Štai koki tie apgynėjai muzikų savasties — tie ponai!

„Palieka mums pasakyti keletą žodžių apie kitus savasties priešus, kuriuos teip tankiai minavoja atžagareiviai. O tai teip vadinami komunistai, kurie nori padalinti savastį. Bet ne lengva juos surasti, nes ponai neparodo, iš kur tą dasižinojo, nė kas jie per vieni. Jie tai teip sav sako, kad akis apmonyti, o tuo tarpu, mesdami kaltę ant kitų, patys išplėšia turtus nuo kitų, uždeda dideles mokesčius, naikina savastį, paverčia darbininkus į bežemius, beturčius, proletarijus. Štai kur naikintojai savasties.

„Pridėkim prie to dar šitą žinią. Žmonės, kurie kuodaugiausiai veikė revoliucijoje, mirė visi vargšais; — teparodo ponai tuos muzikus, kurių savastį butų anie padalinę.

„Revoliucionieriai vasario m. 1848 m. buvo apėmę visą Paryžių per keletą mėnesių, nėsant tų nė sudų, nė policijos; niekas nebuvo nurodęs nors vieną atsitikimą, kada butų kas nors apiplėštas, ar turtai padalinti. Ir jeigu Paryžiuje, dideliame mieste, socialistams esant viešpačiais padėjimo, jų neįtraukė į pagundą nė karunos deimantai, nė auksas, nė sidabras, kurių buvo daug karaliaus palociuje, — tai ar galima tikėti, kad tie patys žmonės užsigeistų atimti nuo muziko mažą žemės sklypelį, kurio kątik užtenka jo paties ir jo šeimos pragyvenimui?

„Apsakinėju čia apie daigtus, kuriuos žino kiekvienas gyvenantis Paryžiuje; bet ponai sergsti, kad nedasižinotų apie tai muzikai. Todėl reikia tankiai priminti muzikams, kad saugotųsi ponų ir jų apgavimo. Teip tai dasižinosodietis nuo savo brolių miestiečių — proletarijų, kur yra tikri komunistai, o kur priešininkai“.)

Mickevyčia numanė labai gerai, kodėl ponai slėgia žmones. Spaudžia dėlto, kad šitie duodasi. O kad nesiduotų, tai visai kiteip butų. O duodasi slėgū ir spausti dėlto, jog neišmano, yra tamsus. Todėl ponai dreba ir bijosi, kad prasčiokas neapsišviestų. Ima jie įkalbinėti, kad prastam žmogui apšvietimas nereikalingas. „Užtikriame muzikus, — rašo vienas ponų laikraštis, — kad tarp apšviestų yra daugybė to-

čių, kurie netiki šito apšvietimo naudingumui. Reikia džiaugtis, o ne dejuoti, kad nesiseka platinimas apšvietimo tarp žmonių. Apšvietame žmoguje atsiranda daugiau rupesčių, prisideda daugiau vargų ir kančių. Todėl geriausia, kad didesnėji mūsų sodiečių dalis yra paskendusitamsybėje, negu turėti sugadintą protą ir širdį, užkrėstą blogais pageidimais“. Ant to atsako Mickevyčia: „Teip šneka ir daro visi prispaudėjai. Jie patinka sodiečių tamsumas. Jie tiki, kad kiekvienas, kurs duodasi apgaulioti apšviestam ir vikriam prispaudėjui, turi būti kvailiu neišmanėliu ir todėl paturi, kaip įmanydami tą tamsumą... Atėjo laikas atsilyginimo su ponais“.)

VI.

Iš visko gavome išvysti, jog Mickevyčia atmeta dabartinį draugijos davadą. Jis nori kito — geresnio. Pagal jo, reikia įvesti toki dalykai: „tikėjimo ir žodžio laisvė; visi turi būti lygus, kiekvienas valdininkas ir perdėtinis yra renkamas visų, o ne vyresnybės paskiriamas; nuo vietos atstatomas tų pačių žmonių. Neturi būti skirtumo tarp žmonių, pagal jų tikėjimo ir kalbos. Moterims visame kame lygios, kaip ir vyrams, tiesos. Kiekviena šeimyna gauna žemės kšnelį. Norintis dirbti, turi tiesą ant darbo. Reikalinga talka kaimynams, kaip artymams“.

Kaip matome, visa jo ateitis buvo paremta ant sodžiaus: kiteip nė negalėjo būti. Mickevyčia gyveno dar tuomet, kada Lenkijoje ir Lietuvoje pramonės, gali sąkyti, nebuvo, o kitur buvo tik pradžia. Visas gyvenimas buvo paremtas ant sodiečių. Be to Mickevyčia buvo dainiumi ir svajotoju; jis neužsiminėjo, bent atydziai, viešos ukės mokslais ir įstatymais; todėl ne dyvai, kad jam ne visai buvo aiški dabartinių vargų ir skurdo priežastis. Jis matė visur tautos vargus ir prispaudimą; prakilni jo dvasia negalėjo rimti ilgiaus tokiose sąlygose: jis rasi be tikros sąmonės, veržėsi į socializmą, jame viename jieškojo išganymo visų prispaustųjų nuliudusiųjų ir pavargusiųjų; visur jis kariaudavo už jų reikalus, o savo raštuose platino socializmą. Mickevyčios laikraštyje „Tribune des Peuples“ randame karštai platinamas ir išguldomas socialistiškas pažiuras. Kad tas teisybė, matome iš jo raštų ir žodžių, augščiaus privestų. Galima čia vėl nurodyti:

„Senoji draugija ir visi jos apgynėjai pamatė ir perskaitė socializme savo mirimą, gerai jo nesupratus. Senoji tvarka svyruoja, vilnys iš visų pusių ją supa. Jeigu ko jai netruksta, tai, be abejonės, prokurorų ir žandarų. Ji turi savo

1) Tapat, publ. 297—298.

(Toliaus bus).

dabar, lankantės Persijos sachui Mussafer ed' Dinui. Tas žmogiszcias, kurs vadina savę „liuto sunum, saulės tėvu, mėnulio broliu, žvaigždžių vieszpacziu“, užsimanė pasivažinėti po Europą. Naravas jame nesiszpasakytas: jei kelionėje jam užaina noras į miegą, jis liepia trukiui sustoti ir stovėti, iki jam iszsimiegojus. Susirenka pasitikti jį kokioj vietoj karaliai, kunigaikszciai ir kiti „dangaus pateptiniai“, bet turi laukti tarpais ilgas valandas, iki „Irano vieszspats“, Dievo duotasis, iszsistervės.

Priimto tarp karalių apsiėjimo budo jis visai nesilaiko. Dabar Europos vieszpacziai norėtų, kad szachas grįztų sav namon, bet visgi visi priima jį su garbe, kaip „Dievo pateptą“ valdoną. Tik Anglijos karalius, nuduodamas ligonį, stacziai praszė, kad „liuto sunus“ važiuotų savo keliais pro szalį ir aplenktų Londoną.

Varszavoje žandarai suėmė buvusį lenkiszko laikraszčio „Zgoda“ redaktorių, A. Barszczewskį; valdzia bene bus sussekus Barszczewskio rasztus, raszytus „Zgodoje“ (ji iszeina Chicagoje) ir kitur priesz rusiszką valdzia. Tai yra persergėjimas ir lietuviszkiems rasztininkams, kad jie žinotų, jog rusų valdzia persekioja ir už rasztus, iszleistus kitose žemėse.

Vokietijos kaizeris Vilius, kurio protas yra pamiszęs ant nuolatinio vartymo liežuviu, vėl snekėjo mieste Krefelde; savo kalboje jis apreiszškė didelę savo malonę: pazadėjo Krefeldo merginoms atsiųsti į tą miestą uzarų pulką, kad joms butų „linksmiaus“; pastatymui kazarnių, pleciaus musztrams ir kitiems įtaisymams reikės szeszlių milijonų markių.

1) „Trib. d. P.“, 2. V. 49 (Chłopi“, t. IV, 292—295).

Popieriai dykai!

Turiu popierių su gražiomis kvietkomis ir su gražiais apskaitymais ir su paveikslais. Parsiduoda visai pigiai. Kas prisiųs 15 ct. paczto markėmis, gaus tuziną popierių su konvertais; už dolerį 8 tuzinai. Agentai gerus pinigų daro. Adresas: K. Misiunas, P. O. Box 551 Pittsburg, Pa.

Didelis piknykas!

Dr. szv. Kazimiero isz Nashua, N. H. rengia didelį piknyką subatoje, 2 d. Rugpiuczio (August) 1902, sode Lawndale Gardner; prasidės 2 val. po pietų ir tęsis iki vidurnakčio. Įžanga vyrams 35 ct., moterims ir merginoms dovanai. Strytkarei South End daveža iki sodo. Sodas netoli nuo miesto ir labai puikioje vietoje; yra daug sėdynių ir supuoklių.

Hon. Samuel W. Pennypacker candidatas ant Gubernatoriaus.

Samuel W. Pennypacker yra istorikas ir tyrinėtojas senoviszkų daiktų ir vienas iszgeriause stovinczių.

Jis buvo paskirtas in vietą sudžios Mitchell metuose 1889 tuose pacziuose metuose tapo aprinktas ant 10 metų į vietinį courtą Philadelphia, Pa ir antru kartu iszrinktas 1899.

Sudže Pennypacker atkelevo isz revoliucionieriszkų stėtu.

Jis gimes mieste Phoenixville 1843 ir užaugus tarnavo emigrantų pulke 1862 metuose.

Jis buvo graduated nuo tiesu departamento universiteto Pennsilvanijos ir pripažytas pirmsėdžiu tiesu akademijos 1886 ir per jo pasidarbavimą daugelis naudingų tiesų tapo priimta

Jis pripažytas daktaru tiesų mokslainiu Franklin ir Manball institutus.

Jis buvo ilgas laikus sanariu istoriszkos draugystės Pennsilvanijos ir jo istoriszki darbai iszsiplatinę kaip „Penna Dutel“ ir yra su pasigėrėjimu ir džiaugsmu visur pasiplatine kaip istorije keyston state.

Ant gubernatoriaus Samuel W. Pennypacker, isz Philadelphia, Pa. Ant lieutenanto gubernatoriaus William M. Brawn isz Lawrence County, Pa Sekretoriaus vidurinių reikalų Isaac B. Brawn isz Eria Connty, Pa.

Tai yra žmonės, kurie tikisi būti iszrinkti isz republikonų pusės.

Iki ateinančių balsavimų pasirupinkite pažyti kad Novemberio mėnesį žinotumėte ko laikytis.

Muzika bus kuomi geriausia, grajys lietuviszkus ir angliszkus szokius.

Sziuomi užkviečiame visus vietinius lietuvius kaipo ir isz aplinkinių miestų atsilankyti ant teip puikaus pasilinksminimo.

Nuoszirdžiai užkviečiame
Komitetas.

Siuntejei!

sviesto, suro, kiausziųjų ir kitų tavorų, bus linksmi iszgiristi apie naują freight ėjima Lackawannos gelezinkelio ant szių metų, specialiszkai einantis greitai į New Yorką, Newarką ir tt. kurs sutinka patarnavimą dėl siuntėjų ir gautojų.

Karai su ledais isz East Owego, siekenti tą miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ėjimas prasidėjo 22 May ir eina kas utarnikas ir ketvergas kožną nedelę, ateinantis į rytinius miestus seredes pėtnyczius rytais.

Specialiszkas laikas paskirtas, dėl siuntinėjimo ir kožnas agentas priduos reikalaujantiems visas informacijos.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal daujausią madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Teiposgjonus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį

Gražus pasiskaitymas!

Yra iszėjus atskiriomis knygutėmis Marijos Radzevy cziutės apysaka „Žemių dul kės“ su tos garsingos rasztininkės paveikslu. Velyjam savo skaitytojams apsipazinti su ta ja apysaka, kuri perstato žmonių gyvenimą ir tautiszką pabudimą Lietuvoje. Gaunama „Vienybės“ iszleistuvėje už 50 centų. Skaitymo yra 226 puslapiai.

Lietuviu prietelis! Mykolas Boruch, Minersville, Pa.

Užlaiko mėsinyczią teipgi ir groserstorį.

Pardoda latvakortes ant 5-kių geriausių linijų ir siunczia pinigų į visas svieto dalis, reikale krėpkitės pas savo prietelį.

Naujausios knygos.

Kas isz ko gyvena? Paraszė Dikztein. Szitoje knygeleje iszskirti parodyta, kokius turtus susiplėszia bagocziui isz darbininkų žmonių. 10 Jūdosisius. Apysaka parodanti iszdavėjo neramumą saužinės ir algą už iszdavimą savo brolių maskoliams 1863 m. 5c

Spėka ir Medega arba principai prigimtinio surėdymo visatos. Paraszė L. Buechneris. Lietuviszkai vertė Dr. J. Szliupas. 1.50

Drutai apdaryta - 2.00

Nebepirmas paveikslėlis isz mokslėvių gyvenimo - 5

Atminimai už motinos dušią - 5

Velnius spąstuose. Dramatiszkas paveikslėlis isz 3 veikmių, labai tinkantis teatrui, nes parodo kaip žydas szpukuodamas vogė ir kaip jį pagavo - 10

Paveikslai isz lietuvių gyvenimo. Paraszė Žemaitė, kaip Petras nelaimingai gyvenė su Marcele apsiėvedes, kuri mylėjo Praniuką. 10

Kaip apsiėreiszkia gyvastis žmogaus kune su 35 paveikslais - 15

„Ne gėdaj“, arba Baisus Sapnas. Paraszė Ž. 5 ct.

Grabnyczių žvakė. Flamanų tautiszka pasaka. Vertė J. B. 10 ct.

Vardan Teisybės. Kalba W. Liebknehto. 10 ct.

Wacław Szujski i Ż. Polska kultura na Litwie. 5 ct.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikius. Puslapių 32.

Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.

Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akivas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzura, į usl 81, prekė 25c

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.

Lietuviszka Chrestomatija, iszleista p. E. Volterio. 1,40

Juszkos žodynas 2,00

Geologija, (su paveikslais) parasyta A. Geikie 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.

Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.

Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.

Parsidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.

Baudžiava Lietuvoje 15c.

Darbininkų Balsas 10c.

Szirdis žmogaus 15c.

Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turkų su Maskoliais karės 5c.

Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'a 25c.

Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsigtinti 10c.

Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c

Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevyczių 10c.

Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.

Ukiszkasis kalendorius ant 1902 metų 15c.

Trumpas's Katekizmas 10c.

Gyvenimas szv. Izidoriaus 25c.

Stacijos arba Kslvarija 10c.

Maldelės szv. Ražancziaus 10c.

Atminimas didžio Jubilejaus arba budas apturėjimo atlaidų 10c.

Į naują dvideszimtą amžių įvedimas - 5c.

Gramatyka Litewska dėl mokinimosi lenkam lietuviszkai 75c.

Palangos Juzė paraszė vysk. M. Valančius ketvirtas, pataisytas, iszleidimas 25c.

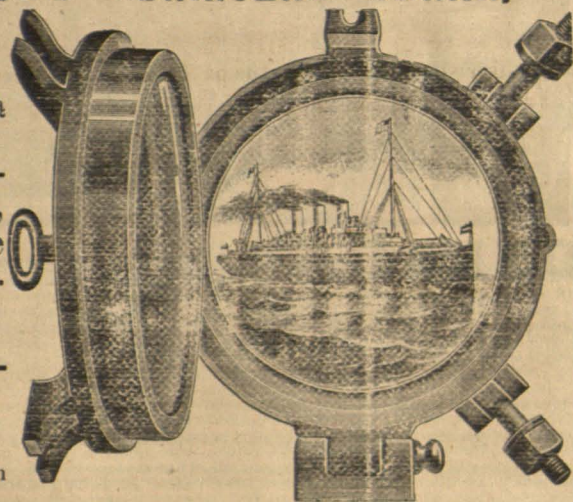
Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA LAIVAKORTES

isz Ameriko į Europa ant geriausių Laivų, Hamburg, Rotterdam, Bremen, Antverpo, Havre Liverpool, Neapol ir t. t.

Parduoda Tikietus visais gelžkeliais

į visus miestus visam sviete.

SIUNCZIA PINIGUS

į visas svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę.

Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigų pagal dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėldieniais nuo 9 iki 12 ryte.

100½ E. Main str. **Hurwitz's**, 50 Public Square, PLYMOUTH, PA. Wilkes-Bare, Pa.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus sokie yra laikomi pirmos klasės aptiekoje. Vaistus, chemizkus daiktus, kvėpentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome visokių daktarų receptus atsakančiausiai.

kampas Main & Eno str. **PLYMOUTH, PA.**

M. ROSENBAUM

Geriausė dėl Lietuvių Agentura ant visos **Philadelphios.**

Pardūdame LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linių. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigai.

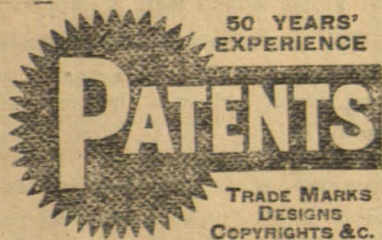
Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas **609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.**

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus aluczio, puikiai kvėpianczių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir iszgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užeik pas **K. Strzelecki.**

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. **MUNN & Co.** 361 Broadway, New York. Branch Office, 635 F St., Washington, D. C.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant: Romatizmo,

Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,
Ir Traukulio

Tai nuelkie in sztorą, pas savo tautietį ir pareika lauk ZMIJEC NIKO kuris yra padirbtas aptiekoje dēdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau koźname karte.

Jeigu eergi ant: Vidurių, Kepenų, arba Kraujo. Gerk EGIUTERRO No 1. prigėlbės koźname karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, prieputio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios ką Aptiekorinis Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbtas isz visokių augalų ir szknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos nesiranda

Aptiekorinis Dēdė Groblevskis jau dėl koźno žinomas, yra vienas garsingiansiu Aptiekorium tarp mūsų tautos czional Amerikoje. Telpo yra dėl koźno žinomas, jog vienas geras aptiekorinis žino ir žegiklina daugiau kaip 10 daktarų, nežine pagalboj susirgnetos žmonijos. Dėlto gi jeigu kada jus Dievas teiktai dalipetėt kokia liga, tai tuojaus nusidokite ani rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

Patrocinimas appetito priezastis kuno silpnumo.

Severa's Stomach Bitters

pastiprina balsą, gauna apetitą, priduođa kunui energiją sutaiso nervus; praszalina malaria, gėlimą kaulų, praszalina neramomą. Padaro tiesų stiprų ir sveiką kuną, iszczystyje krauję, priduođa lengvą ir ramų miegą, slobnam priduođa stiprumą. Geriausės Bitteris.

Prekė 50c. ir \$1.00

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

SERGANTIEMS

Garantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plaucziu, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivima, sutinima, vezi, blykszle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyziu ir tt. Praszalniu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per ketela dienu. kraujo nuodujimus, odos ligas, semens begima, žaizdas gerkiej ir burnoj nosyj. akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lyezziu nusilpėjima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir svarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszka. Gvysdabrio nevertuju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas—tai yra mano prideryste.

DR. LANDES

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszakai atsilankyti, gali parazyti laiszka; butinai reikalaujame paciento insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Belvue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Institutu.

Tiktai 25 centai!

Kas prisius 25 c. paczto markemis, ap laikys tuzina puikiu popieriu gromatoms raszitie, su puikliom kvietkom, apskaitimais ir pavinczevonom. Už \$1.00 ap laikys 5 tuzinus virsz minetu popieriu.

Adresuokit teip:

W. Kudarauckas.

70 W. 5 str. o. Boston, Mass.

ADRESAI

CENTRALISZKU VIRSZIN, & U. „TEVYNES MYLETOJU“ DRAUGYSTES.

Prezidentas - V. Daukszys

1224 S Hancock st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas

P. O. Box 758 Canonsburg, Pa.

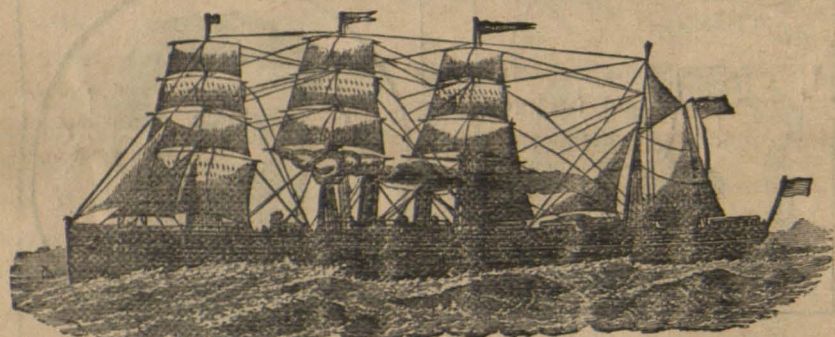
Kasierius — A. Olszewskis

60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — Dr. J. T. Zelvienė

1 Church st. Plymouth, Pa.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigėrų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuocziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, dėgtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITEŠ ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra s deta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztoroinkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorininka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiussta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszios ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00 su prisiuocimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiussta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tableis Gumbo-Kura No 1. Tai yra labai geri vaistai moterims po palagu. nes sk udėjima greit apstabdo, su prisiuocimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsiirydę isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtik inu, kad szitas preparatas praszalin Reumatizną vartojant per a sak untį laika, jeigu bus vartojam sykiu s *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiussta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Lietuviszki kriaucziai!

Siuvame steliuotus siutus, czystinam ir prosinam visokias drapanas; užlaikom konogeriausius tavorus visai už pigią prekę; siutų prekę nuo \$7.50 iki \$25.00, kelinės nuo \$2.25 iki \$9.00. Atėjęs kiekvienas musų tautietis galės atrasti visokio skyriaus materijų naujansių madų, teip, kaip didžiausiam sztoze ant Market gatvės.

Prilaikom materijų apie 950 visokių skyrių; mes iszradom tas vietas, kur galima konopigiausiai nupirkti tavorus, teip, kaip ir svetimtancziai, dėlto-gi mes galime patarnauti už pigiausią prekę dėl savo tautiecių, kurių pas mus apsilankys, bus isz to kiekvienas užganėdiutas. Nepamirszkite szito adr so:

J. Poszka ir J. Gusauckas,
1323 S. 4-th str.
Philadelphia, Pa.

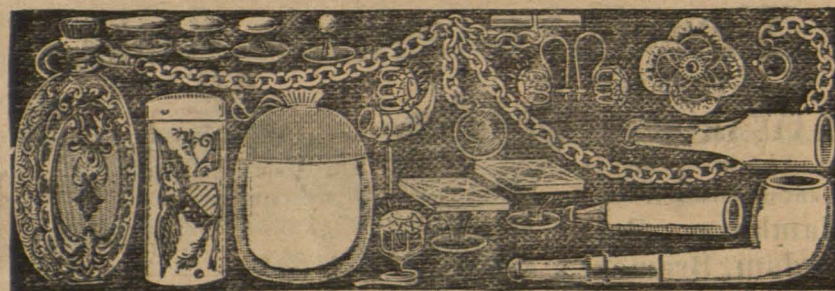
Lietuviu užeiga, pas S. Arbaczaucką,

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.
Geriausia lietuviams užeiga isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Podraugei laikau užkandzius ant stalo per visą dieną. Teipgi parduodu laivakortes ant geriausią latvų ir už pigiausią prekę Siuncziu pinigus į visą svieto dalis Lietuviai, atkeliaivę isz kitų miestų, ras pas manę szirdingą priėmimą.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Parduodu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale **Petras Lipavyczia,**
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

DYKAI 14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekadoms negirdėta! Ateikit pazfirėt, paziurėjims nieko nekasztoja!
Dabar mes palecziamė turgan geriau į laikrodėli; **TIKRA AMERIKISZKA,** 14k su deigubais paankuotais lukszais, anskė užkaukus ir anstatomas, vyriszkas ir moteriszkas, **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIA,** pilnu akn enų, R. R. gvarantuotas, nikeluotais viduriais, iszduodime rasztą **QVABANCIJA ANT 20 METU;** pagal iszveizda ir geruma tokį laikrodėli visados gali lyginti prie \$40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime bėgyte 60 dienų puikius prezentus. 1 vieną marių putų rypkė su didele galvuke ir gintarinu cibuku vertės \$1.50; 1 grynų marių putų cigarniczia, vertės 75c; 1 nikelinė briezūkams DEZUTE 25c; 1 dailų auksuotą Dickens LENCINGELI su Cameo Kabute \$1.50; 1 puikią auksuota SAGUTE, \$1.00; 1 vieną porą puikių AUKSARIU da'mantais sodintu, \$1.00; 1 puikią SPILKA isz sodintą brangakmenais 40c; 1 porą paankuotų kolionikų su parmuterio virzais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su permuterine apaczia, 25c; 2 kalneriams guzikų, permuterio apaczios, 50c; ir 1 puikią įkrutinę sagute su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėli ir 14 dovanų siuncziamė C. O. D. už \$4.98 apmokėdami teipgi ir expreso kasztus; stuntinį galite iszgzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktū, sugrazinkite mums atgal musų kasztais. Kur iszradū Expreso Offisas, \$4.98 turi but prisiusiti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį **PELI:** daktus mee pasiuocziamė tada per paczta. užregistruvę savo kasztais Jeigu pirkit ant syk laikrodėlius gausit **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Parasyzk, ar laikrodėli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lencingėlio mee pasiusime moteriszka 50 colų auksuotą lorgnetę jencingėli. Raszyk szendien pakol iszpardavimas nieszisbatęs. **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

NELAUK KOL LIGA PAGULDYS IN LOVA,

bet praszalink ja tuojaus vartodamas musu stebuklingas gyduoles, kurios yra sutaisytos per geriausius gydytojus ir isz geriausiu ypatybiu. Kam mokiete didelius pinigus ir neapturetie jokios naudos, kadangi **PUSDYKIAI GALI VISISZKAI ISZSIGDYTIE** ir paliktie ant visados, sveiku, tvirtu ir linksmiu žmogumi. Vartodamas musu gyduoles, atsikratys ant visados nuo tu skaudėjimu, kurie uzeina ir pranyksta laikas nuo laiko, ir neliauja žmogu kankine, ir pastosi kaip ant naujo svieto. Nereiks lauktie menesio nei nedelios, bet isz pirmo sykio pajausi pagerojima ir sveikata artinsis su greitumu, kurios teip ilgai jieszkojai bet negalejai rastie. Czional paminesime nekurias isz musu gyduoliu.

AR SKAUDA NUGARA IR KRYŽIU? Tai vartok musu gyduole "DORSO", kuri tikrai sustabds skaudėjimus ir ant visados juos praszalys. Pamegyk o persitikrinsi. Preke \$1
AR TURI PUSZKUCZIUS ANT VEIDO IR LENO? Tai vartok musu gyduole "ANTI-PAPULA", kuri juos panaikys ir padarys veida ar kuna, czystu ir lygiu. Preke 50c
AR ESI NUSILPNEJES? Vartok "VIS-DATOR", kuri yra vienatnie gyduole dėl sutvirtinimo kuno ir nusilpnejusiu daliu. 75c
AR TURI SUNKUMA ANT KRUTINES? Ar sunkiai kvepuoji? Tai nelauk, gydykis kol laikas. Musu gyduole "ANHELITUS" tuojaus praszalys sunkuma nuo krutines ir palengvis kvepavima. Daugely jau iszgyde. Preke 50c

PEOPLE'S PRIVATE DISPENSARY 362 WABASH AVE CHICAGO, ILL

Vyriusias daktaras randasi nuo 9 iki 10 ryto; nuo 1 iki 2 po piet, nuo 5 iki 6 vakaro. Subatę vakare nuo 5 iki 8:30. Nedelioj nuo 11 iki 2. Ant atsakymo indek už du centu marke.

Kožnas lietuvis raszo laiszkus,
Tai yra zenklyvas pažvelgimas, kuris atspaudzia laiszke antgalvi su savo vardu, pravarde ir tautiszku zenklu ZIRGVAIKIU. Tokį guminių rankspaudį mes padarom dėl atspaudimo vardo, pravardės ir zirgvaikio už 65c., o su atramento paduszkute 90c. Teipgi turim grazių popierų su paveikslais, dailioms kvietkoms ir apskaitymais — tuzinas visokių gatundų už 25c. Padarom pavincziavonės kortas su kvietkelems ir su pravarde tuz. už 25c
Lithuanian Bro's Co.
P. O. Bx 399 Brockton, Mass.

ADRESAI Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinavyczia,
1917 N. Main str., Soranton, Pa.
Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.
Sekretorius — T. Astramskas,
732 S. Front st. Philadelphia, Pa.
Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.
J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave. Pittston, Pa.
Kasos globėjai { K. Unika,
943 S. 2nd. str. Philadelphia, Pa.
Uzveisdėtoju knygyno—V. Daukszys,
1224 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS
asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ už ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.